

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, JUNE – BIRŽELIO 11, 2015 • Vol. CVI Nr. 68 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-10-15

„Politika – artimo meilės vykdymas“

„Amerikos balso“ lietuviškosios tarnybos štabas. Iš kairės: rašytojas Antanas Vaičiulaitis, Irena Grigaitytė, skyriaus viršininkas Kostas Jurgėla, Kazys Grinius, Juozas Laučka, Vytautas Antanas Dambrava, Barbara Drangelienė-Darlys ir Povilas Labanauskas (1951 m.).

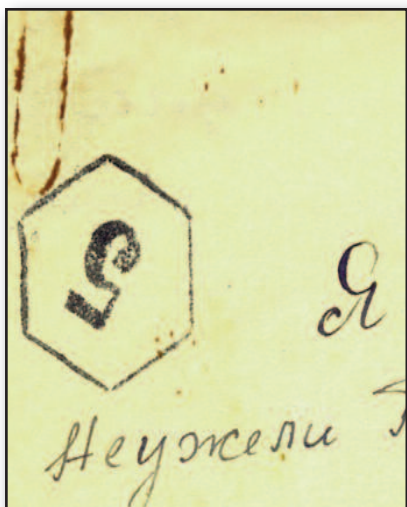
V. A. Dambrava su laikraščio „Draugas“ numeriu, 1953 m.

Birželio 10 d. sukako 95 metai, kai gimė Jungtinių Amerikos Valstijų ir Lietuvos Respublikos diplomatas Vytautas Antanas Dambrava. Pažymint sukaktį, Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Lituanikos skyrius parengė šiai įvairiapusei asmenybei skirtą virtualią parodą „Vytautas Antanas Dambrava: „Politika – artimo meilės vykdymas“. Joje Dambrava pristatomas kaip diplomatas, daug nuveikęs spaudos bei radijo žurnalistas, teisininkas, religinių knygų ispanų ir lietuvių kalbomis autorius. – 7 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Bostone pristatytas Lietuvos mokslas – 4 psl.

Iš lagerio pašto istorijos – 10 psl.

Čikagos lietuviai dalyvavo bėgime „Penki už Lietuvą“

Ankstyvą birželio 7 d., sekmadienio, rytą Čikagos lietuviai pirmą kartą dalyvavo Pasaulio lietuvių bėgime – renginyje, kurio metu įvairiose užsienio šalyse judėjimo laisvę pamilę tautiečiai bėgo 5 kilometrų atstumą, prisimindami Tėvynę bei linkėdami jai būti sveikai, aktyviai, kūrybingai ir vieningai.

Džiugu, jog stipraus lietaus nepabūgo ir atkarpa įveikė per 50 sportininkų, iš jų bent 6 vaikai iki 16 m. amžiaus, kurių jauniausias buvo aštuoneerių metų bėgikas. Greičiausi tarp suaugusiųjų buvo Egidijus Jakštas (18:35 min.) ir Inga Zonienė (22:47 min.), vaikų grupėje: Tomas Dovidaitis (12 m.) bei Danielė Gudynaitė (11 m.). Juos Lietuvos istorinėmis vėliavomis ir Vyčiais puoštomis kepuraitėmis apdovanojo Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas. Jis taip pat visiems dalyviams įteikė proginius suvenyrus – magnetus su istorinės vėliavos atvaizdu ir užrašu „Pasaulio lietuvių bėgimas, Čikaga, 2015 m.“ – 3 psl.

Sveikinamas jauniausias bėgikas Gabrielius Bandžius (8 m.)

Apdovanojami greičiausia bėgikė I. Zonienė ir greičiausias bėgikas E. Jakštas

DRAUGAS

Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

Kiekvienas pyktis yra silpnumo išdava – Jean-Jacques Rousseau

LIETUVOS IŠEIVIJOS VEIDAI

Mykolo Romerio universiteto Viešojo administravimo katedros docentas Dangis Gudelis (k.) ir užsienio reikalų viceministras Mantvydas Bekešius (d.)

Laikas pripažinti ir įvertinti, kokią įvairią ir pajėgią išėiviją turime. Priskaičiuojame apie milijoną užsienyje gyvenančių ir su Lietuva save siejančių žmonių, gimusių Lietuvoje ir svetur, išvažiavusių mokytis, dirbti, ieškančių ir radusių asmeninius ir šeimos tikslus tenkinančias galimybes, sukaupusių įvairios tarptautinės patirties, išlaikiusių ir branginančių asmeninius ir profesinius ryšius su Lietuva.

Mykolo Romerio universiteto (MRU), Socialinių inovacijų instituto (SII) mokslininkai kartu su tarptautinių profesionalų tinklo „Global Lithuanian Leaders“ (GLL) nariais ėmėsi tirti diasporos įvairovę, vertinti profesionalų polinkį burtis į tinklus, jų tvarumą, ryšį su Lietuvos verslu ir mokslu bei indėli ir potencialą, kuriant gerovę Lietuvoje.

Atliktos apklausos, jų analizės, individualūs pokalbiai su diasporos profesionalais, diasporos organizacijų vadovais, valdžios institucijų, atsakingų už „Globalios Lietuvos“ programos įgyvendinimą, atstovais, diasporos įtraukimą reglamentuojančių teisės aktų, žiniasklaidos tekstų, statistinių duomenų sisteminė apžvalga įgalino apibendrinti diasporos profesionalų apsisprendimą dalyvauti Lietuvos gerovės kūrimo sąlygojančius veiksmus, įvertinti diasporos profesionalų tinklų valdymo mechanizmus ir pasiūlyti jų mechanizmų tobulinimo

kryptis bei priemones.

Atlikta apklausa parodė, kad išipareigojimo Lietuvai vertybinė orientacija lemia diasporos profesionalų bendradarbiavimo su asmenimis ir organizacijomis Lietuvoje ir dalyvavimo Lietuvos procesuose aktyvumą. Tokia vertybinė orientacija dažniau būdinga profesionalams, išsaugojusiems Lietuvos pilietybę.

Įdomu, jog paskutinės bangos emigrantai yra patriotiškiau nusiteikę, jaučia gilesnį išipareigojimą Lietuvai, aktyviau plėtoja ekonominius, socialinius ir kultūrinius ryšius su Lietuva. Pirmosios ir antrosios bangos emigrantai aktyviau dalyvauja diasporos organizacijų veikloje. Kita vertus, trečiosios bangos emigrantai yra didesni individualistai, o pirmosios ir antrosios bangos emigrantai jaučia gilesnį išipareigojimą gyvenamajai šaliai.

Tyrėjų teigimu, Lietuvos išėivija skirstosi į tris aiškius profilius: individualistų, Lietuvos patriotų ir nutolusių nuo Lietuvos ir būtent šio skirstymo pagrindu derinti diasporos profesionalų telkimo priemonės ir įrankius, ypač svarbius vyriausybės vykdomai „Globalios Lietuvos“ programai.

MRU, SII ir GLL atlikto tyrimo rezultatai bus apibendrinti monografijoje „Globalios Lietuvos profesionalų tinklai ir jų valdymo būdai“, kurios pristatymas-konferencija vyko Mykolo Romerio universitete birželio 9 d.

Tyrimo pristatyme dalyvavę ir

Diskusijoje dalyvavo (iš k.): SII vadovė Ingrida Gečienė, Lietuvių kalbos instituto vyr. m. darbuotoja Laima Nevinskaitė ir Užsienio lietuvių departamento direktorė Gintė Damušytė. Vidūno Gelumbausko nuotraukos

sveikinimo žodį taręs užsienio reikalų viceministras Mantvydas Bekešius pasidžiaugė, kad ši tema pradama nagrinėti ir akademinio lygiu. „Lietuva skiria vis daugiau dėmesio ryšiams su išvykusiais ar užsienyje gyvenančiais tautiečiais palaikyti ir aktyviai siekia įtraukti juos į valstybės gyvenimą. Kiekvienas lietuvis ar su Lietuva save siejantis asmuo, nesvarbu, kur jis dirbtų ir gyventų, savo žiniomis, idėjomis ir patirtimi gali prisidėti prie valstybės ir visuomenės pažangos,“ – sakė viceministras.

Diskusijoje dalyvavusi Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorė Gintė Damušytė pažymėjo, kad įgyvendinant „Globalios Lietuvos“ programą ne tik sustiprėjo Lietuvos institucijų ir dip-

lomatinių atstovybių partnerystės ryšiai su užsienio lietuvių organizacijomis, bet ir išsiplėtė kontaktų ir partnerystės ratas. Prie šios sveikintinos tendencijos prisidėjo ir diasporos profesionalų tinklai.

Konferencijos dalyviai ir svečiai buvo supažindinti su diasporos profesionalų apklausos ir kokybinių tyrimų rezultatais, svarstė teisinę ir socialinę diasporos profesionalų telkimo aplinką, diskutavo apie tarptautinių profesionalų telkimo Lietuvoje būdus.

Daugiau informacijos: <http://www.mruni.eu/.../tyrimo-pristatymas-konferencija.../217608...>

Mykolo Romerio universiteto info

LAIŠKAI

VIENOS KNYGOS KELIAS

Kai kurios knygos, amerikietiška tariant, turi ilgas kojas – tampa bestseleriais ir yra verčiamos į įvairias kalbas. Lietuvių parašytų knygų istorijos daug kuklesnės. Pasekime vienos mergaitės parašytos knygos keliu.

2002 m. Tremtinių sąjunga išleido Antaninos Sabonaitytės tremties prisiminimus, pavadintus „Kol dar viltis teberusena“. Tai aštuonerių metų mergaitės, kuri kartu su tėvais 1940 metais buvo ištremta į Komiją, netoli Vorkutos, prisiminimai. Kadangi tremtiniai negalėjo pabėgti iš beribiais miškais apsuptos stovyklos, tremtinės tą rudeni buvo išleidžiamos uogauti už lagerio ribų. Beuogaudamos jos pastebėjo didžiulį plotą, kur buvo palaidoti šią stovyklą prieš porą metų statę kaliniai.

Pirmą žiemą mirė jos motina, nuo tėvo jos dar Lietuvos geležinkelio stotyje buvo atskirtos. Kadangi vyko karas, tremtinių maisto daaviniai buvo drastiškai sumažinti, jie buvo priversti valgyti medžių žievę ir doobilus. Rusų vaikams skirtas našlaitynas atsisakė ją priimti, tačiau, laimei, ją priėmė lenkų vaikams įkurtas našlaitynas. Prieš karo pabaigą šis našlaitynas buvo perkeltas į sovietų atgautą Ukrainą.

Pasibaigus karui, jai buvo leista grįžti į Lietuvą pas močiutę Eržvilko apylinkėje. Ji vėl pradėjo lankyti mokyklą, stengėsi atgauti tremtyje prarastą laiką. Po penkerių tremtyje praleistų bado metų, Antanina buvo visa galva žemesnė už savo bendraamžius. Po poros metų viena mokytoja, nusiavedusi ją į atskirą kambarį pranešė, kad yra įsakymas surašyti visus iš tremties grįžusius vaikus – kas, mokytojos nuomone, reišė pakartotinį ištrėmimą į Rusiją. Sugražinimas į Ko-

miją ją išgąsdino. Giminių padedama ji išvyko į Tauragę ir, turėdama vien mokyklos lankymo pažymėjimą, pradėjo ieškoti darbo. Tuo metu Lietuvoje vyko tragiški įvykiai – kolchozų steigimas ir partizanų kovos, kuriuos Antanina knygoje įdomiai aprašo. Po kurio laiko, jau gavusi darbą, ji slapta parvyksta namo pas močiutę ir sužino, kad saugumas nuolatos čia apsilanko ir klausinėja senutės, kur ji esanti. Įstaigoje, kur ji dirba, iš jos reikalauja tikrų dokumentų. Patarta vienos moters, ji ašarodama parašė laišką Justui Paleckiuvi – aiškindama, kad ji, būdama našlaitė ir nepadariusi jokių nusikaltimų, negali gyventi savo gimtajame krašte panask savo močiutę. Vieno slapto apsilankymo metu pas močiutę ji yra suimama. Apsidžiaugę sribai ją nuveda į rajono centrą – Jurbarką. Tardoma ji netikėtai pamato savo byloje įrašą, skelbiantį, kad jos nereikia areštuoti. Paleista iš areštinės, ji sugeba gauti pasą. Pasas – su specialiu antspaudu, pažymintčiu, kad ji buvo tremtinė.

A. Sabonaitytės prisiminimai išversti į anglų kalbą (vertė Gerald Tamkutonis) ir pavadinti „Unte. Life in the Soviet Union as seen through the eyes of a child and a teenager“ buvo išleisti Čikagoje 2010 metais. Kaip pranešė „Tremtinys“ (š. m. balandžio 3 d.) angliškų knygos vertimu susidomėjo ukrainiečiai. Jie išvertė knygą į ukrainiečių kalbą ir, nepaisant sunkios padėties Ukrainoje, ją išleido Lvove. Pasak „Tremtinio“, knygos autorė, gyvenanti Kybartuose, gavo iš ukrainiečių šūsnį padėkos laiškų.

Jeronimas Tamkutonis
Oak Lawn, IL

Laiškų ir nuomonių kalbos stiliaus redakcija netaiso

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Tikriausiai visiems mums būtų įdomu žinoti, kas tas Aristidas Tamošaitis, kurį gegužės 19-ąją Rusijos slaptoji tarnyba FST sulaikė Maskvoje. Bet neginčijamos informacijos – labai mažai. Žinome tik tiek, kad sulaikytas asmuo, turintis šią pavardę ir vardą. Visa kita – svarstymai, versijos, įtarimai.

Pavyzdžiui, Interfax tvirtina, jog lietuvis – pats tikriausias šnipas. Esą sučiuptas su neginčijamais įkalčiais – kai iš vieno Rusijos piliečio pasiėmė išlaptintą rusišką dokumentą. Galėjo taip nutikti? Žvalgybos istorijoje tokių atvejų – milijonai.

Ką mes dar žinome apie gegužės 19-osios nutikimą Rusijos sostinėje? Daugiau – nieko tikro. Kai kurie rusiški leidiniai, įskaitant ir Interfax, teigia, esą sulaikytas lietuvis kadaise mokėsi Maskvos KGB mokykloje. Bet ar tai leidžia daryti prielaidas, jog sulaikytasis darbuosi kaip tikras šnipas ar net kaip dvigubas agentas?

Interfax pranešė, girdi, lietuvis prisipažino esąs Antrojo operatyvinių tarnybų departamento (AOTD) prie Lietuvos Krašto apsaugos ministerijos darbuotojas. Bet ar suimtojo skubėjimas prisipažinti priklausius Lietuvos slaptosioms tarnyboms neatrodo įtartinas? Sučiupti šnipai priklausomybę žvalgybai dažniausiai neigia net kaltintoms pažėrus nepaneigiamų įrodymų. Prisipažindamas šnipas rizikuoja prarasti siuntusios šalies paramą. O čia – iškart atskleidė kortas.

Lietuvos AOTD direktorius Alvydas Šiuparis nekommentuoja gegužės 19-osios sulaikymo Maskvoje aplinkybių. Ir teisingai daro, kad nekommentuoja. Slaptųjų tarnybų vadovai neturėtų viešai analizuoti konkrečių atvejų.

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (NSGK) narys Arvydas Anušauskas – komentuoja. Ir teisingai elgiasi, kad komentuoja. Tokia politiko duona. Gegužės 19-osios nutikimą Maskvoje jis

Maskvoje sulaikyto lietuvio paslaptis

GINTARAS VIŠOCKAS

vadina kaip „galimą Rusijos provokaciją“ – aki-vaizdų kerštą už Lietuvoje sulaikytus keturis rusų šnipus.

Kad tai galėjo būti provokacija arba kerštas, panašu į tiesą. Juk A. Tamošaitis sulaikytas nepraėjus nė trims savaitėms po to, kai Lietuvos slaptosios tarnybos sučiupo Rusijos FST agentą, bandžiusį „prasisiverbti į svarbiausias Lietuvos valstybės institucijas“. Tik Lietuva neįvardino balandžio 29-ąją sulaikyto Rusijos šnip: 1977-aisiais gimęs N.F.

Žinome dar ir tai, kad pernai VSD sulaikė tris Rusijos bei Baltarusijos žvalgyboms talkinčius Lietuvos asmenis. Omenyje turint, jog 2014-aisiais Lietuva paskelbė nepageidaujama asmenimis ir ketletą Rusijos diplomatų, sakykim, Valerijų Katulą, tai Lietuvos išūlumas, žvelgiant Kremliaus akimis, – beribis.

Žodžiu, Rusijos bandymas kerštauti – nepaneigiamas. Rusija nebūtų Rusija, jei Lietuvai sučiupus net keturis jos šnipus neieškotų galimybių suimti bent vieną Lietuvos slaptųjų tarnybų atstovą.

Kad Lietuvai reikėjo laukti Kremliaus keršto, teigė ir buvęs VSD vadovas Mečys Laurinkus, ir Seimo NSGK narė Rasa Juknevičienė, ir mūsų užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius. Pavyzdžiui, tinklalapyje lrytas.lt buvęs VSD direktorius M. Laurinkus gegužės 19-osios sulaikymą Maskvoje įvardino kaip „žvalgybinio karo klasikinį atvejį“. Užsienio reikalų ministras L. Linkevičius tinklalapyje delfi.lt teigė, jog nereikėtų pamiršti ir tuo metu Rygoje posė-

džiavusių Europos sąjungos vadovų konteksto.

Kad Lietuva, nusprendusi aktyviau nei iki šiol persekioti rusų agentus, elgiasi teisingai, tačiau privalo ruoštis rimtam „šnipų karui“, užsienio spaudoje ne sykį perspėjo slaptųjų tarnybų analitikas Edward Lucas, žurnalo „The Economist“ apžvalgininkas, garsiosios knygos „Appaulé“ autorius.

Kad Lietuva būtina sulauks Rusijos kirčių, bylojo ir išūlus rusiškas išpuolis prieš Estiją. Estijos slaptosioms tarnyboms neutralizavus ke- lių aukšto rango Rusijos šnipų veiklą, Rusija sučiupo Estijos slaptųjų tarnybų karininką Eston Kohver... Estijos teritorijoje (pasienio zonoje). Šiuo metu E. Kohver įkalintas Rusijoje.

Tad gegužės 19-osios išpuolis prieš Lietuvos slaptąsias tarnybas – vargu ar paskutinis.

Bet ar tądien Maskvoje sučiuptas lietuvis – tikras žvalgybininkas? Juk gali būti, jog Lietuva sulaikė tikrus, rimtus Rusijos šnipus, o Rusija pačiupo pirmą po ranka pasitaikiusį „apsišaukėli šnipą“. Juk Seimo NSGK narys A. Anušauskas tvirtina, jog Lietuva neturi pajėgumų Rusijoje atlikti jokių rimtų žvalgybinių operacijų. Beje, tokių atvejų žvalgybos istorijos vadovėliuose taip pat gausu – šnipinėjimu apkaltintas asmuo tiesiog paverčiamas „atpirkimo ožiu“. Ir sumoka didelę kainą – įkalinamas iki gyvos galvos ar net sušaudomas.

Kokį žaidimą gegužės 19-ąją pradėjo Rusijos slaptosios tarnybos, mes nežinome. Gal ėmė ieškoti galimybių mainytis? Vos tik Maskvoje sučiuptas A. Tamošaitis įvardintas asmuo, Lietuvos ir užsienio spaudoje nedelsiant pasirodė svarstymų, jog Rusija sučiupo lietuvį A. Tamošaitį vien tam, kad ieškotų galimybių iškeisti jį į Lietuvoje sulaikytą N. F.

Tokie mainai – įmanomi. Bet ar šis pasikeitimas būtų naudingas Lietuvai, žino tik tie, kurie žino, kas iš tiesų yra A. Tamošaitis ir kokia N. F. vertė.

K. Girnius: bijoma nepopuliarių sprendimų

Nenoras priimti į Lietuvą pabėgėlius rodo šalies vadovų baimę priimti nepopuliarius sprendimus, teigia politologas **Kęstutis Girnius**.

„Manychiau, kad didžiausia baimė yra priimti sprendimus, kurie supykdytų dalį visuomenės. Jeigu politikai racionaliai galvotų, jie žinotų, kad kelis šimtus žmonių tikrai galima būtų priimti ir tai nepakenks lietuvių tautai, lietuvių kultūrai. Bet matant, kad yra žmonių, kurie yra neigiamai nusistatę, mūsų politikų drąsa išnyksta“, – BNS žinių agentūrai sakė K. Girnius.

Jis pabrėžė, kad priimti žmones, bėgančius nuo karo, Lietuvai derėtų dėl žmogiškumo. Be to, visada iš kitų Europos Sąjungos šalių solidarumo reikalaujanti ir vertybes pabrėžianti Lietuva taip parodytų savo iniciatyvą.

K. Girnius baimę priimti pabėgėlius sieja su baimė dėl savo tautos ir kultūros išnykimo. „Aš manau, kad Vakarų Europos šalys labiau pasitiki savo tautiškumu, savo kultūros tęstinumu, gajumu. Lietuvoje ir kitose šalyse, pavyzdžiui, Estijoje ar Latvijoje, gali būti baimės dėl to, kad reikia tautinę kultūrą stiprinti ir bet kokių kitataučių atvykimas gali sukelti bėdų. Tačiau iš esmės tai yra nenoras ir negebėjimas suprasti, kad prašymas priimti tokį nedidelį skaičių yra visiškai racionalus ir nėra tvirto pagrindo priešintis. 200 žmonių 3 mln. tautoje net nepastebėsi“, – teigė jis.

Nacionalinės nevyriausybinė vystomojo bendradarbiavimo organizacijų platformos vykdančioji direktorė Marta Čubajevaitė atkreipė dėmesį, kad kalbant apie migrantų problemą labai retai diskutuojama apie šios migracijos priežastis ir tai, kad savo gyvybe rizikuoja ne ekonominiai migrantai, Europoje ieškantys geresnio gyvenimo.

„Kai kalbama, kad švelnesnė ES migracijos politika paskatintų žmones labiau migruoti, Lietuvoje pasirodantys komentarai yra gana ksenofobiški. Be to, žmonės, bėgdami į kažkokį išivaizduojamą rojų, nerizikuotų savo gyvybe. Labai retai girdime apie tas priežastis: karai, ekonominės krizės, politinės represijos, degraduojanti aplinka“, – BNS sakė ji.

M. Čubajevaitė pabrėžė, kad daugumai nelegalių pabėgėlių iš Sirijos ar Eritrėjos „migracija tam-

pa gyvybės ar mirties klausimu“. Jos teigimu, komentarai, esą į Europą plūstantys pabėgėliai yra be-rasčiai barbarai, atskleidžia ksenofobiškus nusistatymus, kuriuos įveikti padėtų politinė šalies vadovų valia.

Sprendžiant migrantų krizę Viduržemio jūroje, Europos Komisija (EK) siūlo į Lietuvą perkelti iki 710 pabėgėlių. Į Lietuvą, jai sutikus, iš trečiųjų šalių turėtų būti perkelti 207 pabėgėliai. Dar 503 prašymus, tenkančius daugiausiai pabėgėlių priimančiai Graikijai ir Italijai, Lietuva turėtų išnagrinėti per dvejus metus. Šalies vadovai teigia, kad tokį skaičių pabėgėlių priimti Lietuva nėra pasirengusi.

Latvijos Vidaus reikalų ministerijos atstovai pra-

nešė, kad Latvija taip pat nerems pabėgėlių kvotų sistemoms, kadangi tai nėra vienintelis būdas spręsti šią problemą. Diplomatai atkreipė dėmesį į faktą, kad dėl sovietinės okupacijos šalyje gyvena tik šiek tiek daugiau nei 60 procentų etninių latvių. Be to, šiuo metu nėra pabėgėlių integracijos programos ir šalis fiziškai negali priimti tiek atvykėlių.

Pagal EK pasiūlytą kvotų sistemą, Latvijai tektų priimti 737 atvykėlius. Viso EK siūlo per dvejus metus priimti 20 tūkstančių pabėgėlių ir juos tolygiai paskirstyti ES narėms. Galutinis sprendimas bus priimtas per viršūnių susitikimą birželį.

BNS

Bėgimas „Penki už Lietuvą“

Bėgimo dalyviai

Atkelta iš 1 psl.

5 km bėgimą už Lietuvą, prisijungdami prie kitų pasaulio kraštų lietuvių, Čikagoje organizavo šio sporto entuziastai Vytautas Karalius, Aušra Butkevičiūtė ir Diana Karalienė. Jie išrinko, išmatavo, pažymėjo trasą Mičigano ežero pakrantėje bei surado akcijos partnerius: apdovanojimus įsteigusį LR generalinį konsulatą Čikagoje ir gerimus, užkandžius bei kitus reikmenis suteikusią įmonę „Atlantic Express“. Organizatoriai taip pat subūrė šaunią savanorių pagalbininkų komandą: Martyną Staniukynaitę, Rūtą Pavilonytę, video operatorių Audrių Kulboką, fotografą Chris Widish ir kitus.

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje dėkoja visiems prisidėjusiems prie akcijos organizavimo ir įgyvendinimo.

LR generalinio konsulato Čikagoje info

Alinos Akulič nuotraukos

Apdovanojama greičiausia mergaitė D. Gudynaitė

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

NAFSA konferencijoje apsilankė daugiau kaip 15 tūkstančių mokslininkų ir studentų iš daugiau kaip 400 įvairių pasaulio mokslo institucijų.

Organizatorių nuotr.

Pasipuošusi omarų prijuoste Švietimo mainų paramos fondo direktorė Gražina Kaklauskienė (k.) ruošiasi paragauti skanaus omaro, Virginija Rinkevičienė taip pat neatsilieka...

Reginos Balčaitienės nuotr.

Bostone pristatytos Lietuvos aukštojo mokslo galimybės

Dr. REGINA BALČAITIENĖ

Gegužės 24–29 dienomis Bostono parodų ir ekspozicijų centre (Boston Convention and Exhibition Center) įvyko tarptautinė aukštojo mokslo studijų, mainų programų ir mokslo institucijų atstovų metinė NAFSA (Association of International Educators) paroda-konferencija.

Džiugu, jog jau septintą kartą šioje konferencijoje dalyvavo ir Lietuvos universitetų, mainų programų ir mainų paramos fondų vadovai. Į konferenciją taip pat atvyko Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerijos (ŠMM) studijų programų užsienyje direktorė Virginija Rinkevičienė ir Švietimo mainų paramos fondo direktorė Gražina Kaklauskienė, su kuriomis teko maloniai pabendrauti ir aptarti įvairias su studijomis išsivijoje ir Lietuvoje susijusias aktualijas.

Parodos stende Lietuvos aukštojo mokslo galimybes pristatė Lietuvos atstovai iš Kauno technologijos universiteto (KTU), Kauno Vytauto Didžiojo universiteto (KVDU), Socialinių mokslų kolegijos, Švietimo ir mokslo ministerijos, Švietimo mainų paramos fondo, Lietuvos edukologijos universiteto (LEU), Vilniaus universiteto (VU) ir Vilniaus Gedimino technikos universiteto (VGTU).

Konferencijoje apsilankė daugiau kaip 15 tūkstančių mokslininkų ir studentų iš daugiau kaip 400 įvairių pasaulio mokslo institucijų. NAFSA organizacija turi per 10 tūkstančių

NAFSA parodoje bendrėme Lietuvos stende Lietuvos aukštojo mokslo galimybes pristatė (iš k.): Konstantinas Kuržėvas (VDU), Milda Girdzijauskaitė (VU), Vitalijus Zenčenko (Švietimo mainų paramos fondas), Agnė Masiulytė (VU), Loreta Chodzkienė (LEU), Renata Vėbrienė (VGTU).

Organizatorių nuotr.

tikrųjų narių iš 150 pasaulio šalių mokslo įstaigų. Šios konferencijos tikslas buvo informuoti visuomenę apie galimybę įsigyti aukštojo mokslo išsilavinimą pasaulio universitetuose, supažindinti su mainų programų galimybėmis, susitikti ir susipažinti su mokymo institucijų vadovais, sudaryti naujas tarpuniversitetines sutartis su įvairiomis pasaulio mokslo institucijomis, sudaryti naujus mokymo planus kitiems metams bei kuo daugiau informacijos paskleisti tarp narių.

Pietų Bostono pakrantė, šalia Bostono parodų centro – dosni šviežios žuvies kvapu, linksmų žuvėdrų klyksmu, nuostabią prielaukos panorama su jachtomis ir kruiziniais laivais. Tad išvykti iš Bostono, neparagavus šviežių omarų, geldelių, krabų ir kitų jūros gėrybių – neįmanoma. Svečiai iš Lietuvos turėjo galimybę pasivaikščioti pakrante ir, gardžiudamiesi gardžiais omarais – aptarti konferencijos išpūdžius bei klausimus... Lauksime naujų susitikimų ir produktyvaus bendradarbiavimo su išsivijos lietuviais.

Daugiau informacijos apie studijas Lietuvoje galite rasti: www.studyinlithuania.lt, o apie Švietimo mainų paramos fondą – <http://smpf.lt>.

Pasivaikščiodamos po Pietų Bostono prielauką ŠMM studijų programų užsienyje direktorė Virginija Rinkevičienė (k.) ir JAV LB Mokslo tarybos pirmininkė dr. Regina Balčaitienė aptarė konferencijos išpūdžius.

R. Balčaitienės asmeninio archyvo nuotr.

Dr. Regina Balčaitienė – JAV LB Mokslo tarybos pirmininkė ir JAV LB Naujosios Anglijos apygardos pirmininkė

Bostone aptarė lituanistinių mokyklų testavimo sistemą

DALIA SHILAS

Į gegužės 24–29 dienomis Bostono parodų ir ekspozicijų centre (Boston Convention and Exposition) vykusią kasmetinę NAFSA (Association of International Educators) švietėjų konferenciją ir parodą buvo atvykusi ir Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerijos (ŠMM) užsienio lietuvių skyriaus direktorė Virginija Rinkevičienė. Kelionę organizavo Švietimo mainų paramos fondas, kuris įgyvendina „Study in Lithuania“ projektą.

Nekantriai laukėme mums išėivijoje labai svarbios diskusijos apie kuriama ir jau bandomą gebėjimų testavimo ir sertifikavimo sistemą lituanistinėms mokykloms. Į susitikimą su V. Rinkevičiene atvykome su Naujosios Anglijos apygardos pirmininke ir JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Mokslo tarybos pirmininke Regina Balčaitiene, JAV LB Švietimo tarybos pirmininke Daiva Navickiene, A. Kazickienės lituanistinės mokyklos vedėja Neila Baumilienė, Bostono lituanistinės mokyklos direktore Gaila Narkevičienė ir jos pavaduotoja Eglė Šležiene.

„Virginija Rinkevičienę pažįstu nuo 2013 m. vasaros, kai ji kartu su kolegėmis iš naujai sukurto ŠMM užsienio lietuvių skyriaus atskubėjo į susitikimą su JAV lituanistinių mokyklų atstovais Kazickų rezidencijoje Vilniuje, – sako Kazickų Šeimos fondo direktorė Neila Baumilienė. – Nuo to laiko Virginija deda didžiules pastangas ryšiams su JAV lietuviais, dirbančiais lituanistinėse mokyklose, palaikyti ir į jų prašymus įsiklausyti. Ji daro nepaprastai daug, kad darbas lituanistinėse mokyklose būtų kuo efektyvesnis, visomis išgalėmis padeda mums pasiekti, kad lietuvių kalbos už Lietuvos ribų mokymas, vertinimas, sertifikavimas atitiktų pasaulinius reikalavimus. Kasmet būdama Lietuvoje būtinai susitinku su Virginija aptarti bendrus darbus. Su ja šį kartą susitikti Bostone atvykau iš Long Island, New Yorko valstijos. Virginija yra pati stipriausia specialistė ir patikimiausia bendradarbė per aštuonerius mano bendradarbiavimo su Lietuvos specialistais lituanistinio švietimo klausimais metus.”

Po turiningų diskusijų N. Baumilienė padėjo susitikimo dalyvėms už didelį darbą remiant Kazickų Šeimos fondo iniciatyvą sukurti vieningą lietuvių kalbos, kaip negimtosios kalbos užsienyje gebėjimų testavimo ir sertifikavimo sistemą lituanistinėms mokykloms.

Ši sistema padės mokyti pagal kalbos lygius, formaliai vertinti gebėjimus ir suteikti tarptautinio lygio pažymėjimus. Tokia testavimo ir sertifikavimo tvarka ne tik padidins mokinių norą lankyti lituanistines mokyklas, bet ir sąlygos vieningos mokymo sistemos – programų, mokymo medžiagos, vadovėlių, testų ir sertifikatų – sukūrimą ir skatins mokytojus kelti kvalifikaciją.

Kazickų Šeimos fondas, tęsdamas finansinę pagalbą JAV lituanistinėms mokykloms ir skatindamas lietuvių kalbos mokymo ir mokymosi už Lietuvos ribų formalizavimą tarptautiniu mastu, tikisi, kad ŠMM užsienio lietuvių skyrius, vadovaujamas Virginijos Rinkevičienės, ne tik toliau tęs jau trejus metus sėkmingai vykstantį bendra-

Į susitikimą su NAFSA konferencijoje dalyvavusia Virginija Rinkevičiene aptarti kuriama ir jau bandomą gebėjimų testavimo ir sertifikavimo sistemą lituanistinėms mokykloms susirinko išėivijos atstovės. Pirmoje eilėje iš kairės: Dalia Shilas (XV Seimo narė, BLM mokytoja ir Ryšių su visuomene vadovė), Daiva Navickienė (JAV LB ŠT pirmininkė), Gaila Narkevičienė (BLM direktorė). Antroje eilėje iš k.: Eglė Šležiene (BLM direktorės pavaduotoja), Regina Balčaitienė (JAV LB MT pirmininkė ir JAV LB Naujosios Anglijos apygardos pirmininkė), Virginija Rinkevičienė (ŠMM užsienio lietuvių skyriaus direktorė), Neila Baumilienė (KFF direktorė ir A. Kazickienės mokyklos vedėja). Dalia Shilas nuotr.

darbiavimą su Kazickų fondu bei JAV LB ŠT lietuvių kalbos už Lietuvos ribų mokymo programų klausimais, bet ir sukurs efektyvią lietuvių kalbos testavimo ir sertifikavimo sistemą, kuri suteiks galimybes jau 2016 mėn. pavasarį visų 40 JAV lituanistinių mokyklų mokiniams laikyti Diagnostinį lietuvių kalbos testą. Kiekvienas testą laikęs mokinys galėtų gauti jo kalbos mokėjimo pagal savo lygį (A1, A2, B1, (B2)) nurodantį pažymėjimą. Toks testas nediskriminuotų nė vieno mokinio ir vertintų jo ir jo šeimos pastangas išsaugoti lietuvių kalbą už Lietuvos ribų.

Tokią viltį ir padėką su Kazickų fondo direkto-

re N. Baumilienė išreiškė ir „Kreipimesi dėl lietuvių kalbos statuso užsienyje“, praėjusią savaitę susirinkusioms Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (LRS ir PLB) bei LRS nuolatinei Migracijos komisijoms. Pernai LRS ir PLB lapkričio mėnesio komisija priėmė rezoliuciją dėl kalbos statuso užsienyje.

Sugrįžusi į Lietuvą, V. Rinkevičienė dar kartą padėjo už „nuostabiai šiltą priėmimą, globą ir rūpestį. Tai buvo galimybė dar labiau pažinti vieniems kitus, 'išsiryškinti' aktualijas ir bendromis jėgomis siekti mūsų jaunosios kartos lietuvių gerovės. Gražus ir malonus tas Jūsų Bostonas! Ačiū Jums!”

**Birželio 20 d. kviečiame į
Jonines – vasaros šventę Centrinėje NJ!**

„OI GIRIOJ GIRIOJ, ŽALIOJ GIRELĖJ...“

ESTŲ NAMUOSE, 4 Cross St. & Veterans Hwy., Jackson NJ 08527

Programoje net 2 koncertai ir atlikėjai iš Lietuvos –

Rasa Serra ir Saulius Petreikis!

Jūsų laukia Joninių linksmybės – paparčio žiedo ieškosim, laužo ugnį kūrensim, dainuosim ir šoksime! Veiks mugė, kavinė „Papatėlis“ ir „Bočių užėiga“

Įėjimas – 25 dol., vaikams ir jaunimui iki 15 metų nemokamai

PROGRAMA:

5 val. p. p. – mugė

5:30 val. p. p. – piešinių konkursas aikštėje ir mažiems, ir dideliems – „Lietuvos šalelėj“

6:30 val. v. – šventinis koncertas. Dalyvauja atlikėjai iš Lietuvos – Rasa Serra ir Saulius Petreikis bei Centrinės NJ lietuvių bendruomenės saviveiklinės grupės

8 val. v. – stipruolių varžytuvės (kulbės metimas, virvės traukimas) ir kupoliniai burtai

9:30 val. v. – Rasos Serra estradinių bei populiarių dainų koncertas

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629
tel: 773-585-9500
www.draugofondas.org

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Washingtono skautų Kaziuko mugė

Skautai kartu su Kovo 11-tosios akto signatara Rasa Juknevičiene Kaziuko mugės metu.

Patricia Mickus nuotr.

SESĖ LAURA

Su pavasario saule ir žiedais į Washington, DC sugrįžo tradicinė skautų pavasario šventė – Kaziuko mugė, kuri vyko balandžio 18 d. Rockville, Marylande. Iš visos apylinkės svečiai susirinko į gražiai išpuoštą Latvių salę.

Akademikai su skautais vyčiais ir vyriausiu virėju, broliu Algii Šilu, paruošė skanius lietuviškus pietus – koldūnus, dešras, burkėlių sriubos... Sesės židinetės vaišino svečius skaniais naminiiais tortais, pyragais ir kitais saldumynais. Jaunesnieji skautai prekiaavo šaltais gėrimais. Mugėje buvo progos nusipirkti įvairių prekių – papuošalų, lietuviškos duonos, šakočių, o taip pat padaryti gerą darbėlį – prisidėti prie kokio nors projekto.

Mugės metu įvyko iškilminga bendra Washington, DC skautų sueiga. Tai reta proga visiems kartu susirinkti ir pažymėti metų pasiekimus. Sueigoje buvo įteikti įvairūs apdovanojimai, suteikti pakėlimų laipsniai.

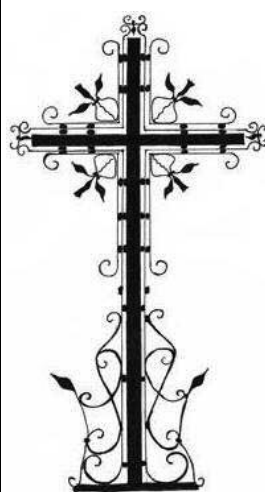
Pažangumo žymeniu buvo apdovanoti: Alina Orentaitė, Gintarė Meizytė, Matas Mickus. Į paskiltininko laipsnį buvo pakelti šie skautai: Andrius Mickus, Antanas Petraitis ir Marius Orentas. Į skiltininko laipsnį – Jonas Vaičikonis, o į valtinkės – Aldona Martinkaitė. Vėliavos žymeniu buvo apdovanoti šie skautai ir skautės: Danutė Molytė-Hoffman, Tolandas Petraitis, Laura Lauciūtė, Nerija Orentaitė ir Rūta Skučienė. Tomui Dundzilai buvo įteiktas Padėkos ordinas. Už ilgametę paramą skautų veiklai buvo atžymėti: Vaida Meizienė, Denis Meizys, Mya Dundzila, Patricia Mickus, Algis Šilas ir Linas Orentas. Sesei Joanai Buivieniui buvo įteiktas „Ačiū“ ženkliukas.

Sueigoje taip pat dalyvavo svarbi viešnia iš Lietuvos – Kovo 11-tosios akto signatarė ir buvusi Lietuvos Krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė. Ji šiltai pasveikino Washington, DC skautus, pažymėjo svarbų skautų vaidmenį lietuviybės išlaikyme ir palinkėjo tolimesnių gerų darbų.

Sueigai pasibaigus, svečiai bendravo tarpusavyje ir išbandė savo laimę turtingoje loterijoje. Mugė praėjo smagiai – netrūko skautiškos nuotikos ir šypsenų.

Paulius Mickus, Lina Kaunienė, Meilė Mickienė, Kovo 11-tosios signatarė Rasa Juknevičienė ir Tomas Dundzila. Tado Mickaus nuotr.

A † A Pranas Pranckevičius

Mirus brangiam vyrui ir tėveliui, nuoširdžiai užjaučiame žmoną Žibutę ir vaikai kušuožą, Emiliją, Aleną.-

Tel ydi Jus paguoda ir dvasi es s šią sunkią netekties valandą.

LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA

Pranešimas

„Sietuvos“ skautininkų/vyr. skaučių draugovės sueiga vyks **birželio 18 d., ketvirtadienį, 1 val. p. p.** Pasaulio lietuvių centro konferencijos kambaryje, Lemont, IL. Lauksime visų!

Stovykla – jau netrukus!

Registracija į Čikagos lietuvių skautų tuntų vasaros stovyklą baigiasi **birželio 25 d.** Vasaros stovykla vyks Rako miškuose, Custer miestelyje, Michigano valstijoje **nuo liepos 11 d. iki 25 d.** Norinčius stovyklauti LSS narius prašome kreiptis į savo vadovus arba informacijos ieškoti stovyklos tinklalapyje **www.rakas.org.**

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGA“

internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Iš Čikagos į Kauną – už 100 litų?

Siūloma aiškiau apibrėžti emigrantų kelionės išlaidų kompensavimą

Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas Seime užregistravo Karo prievolės įstatymo pakeitimą, kuriuo siekiama patikslinti privalomąją pradinę karą tarnybą atlikti pašauktų karą prievolinkų tinkamumo tarnybai tikrinti kelionių apmokėjimo atvejus ir maksimalius tokių apmokamų kelionių išlaidų dydžius. Pataisomis taip pat siekiama supaprastinti karą prievolinkų tinkamumo pradinę karą tarnybai tikrinimo procedūras.

Pagal siūlomas įstatymo pataisas atlikti privalomąją pradinę karą tarnybą pašauktiems karą prievolinkams kelionių išlaidos būtų apmokamos dviem atvejais: iš gyvenamosios vietos pasitikrinti sveikatą ir atgal bei kelionės iš gyvenamosios vietos į paskirtą privalomosios karą tarnybos vietą.

Pataisose siūloma nustatyti, kad karą prievolinkams, kurių gyvenamoji vieta yra ne Lietuvoje, apmokamas vienos kelionės išlaidų dydis būtų ne didesnis kaip 2,6 Vyriausybės nustatytos bazinės socialinės išmokos dydžio (bazinės socialinės išmokos dydis – 38 eurai), t.y. šiuo metu karą prievolinkui, gyvenančiam užsienyje, už atvykimą pasitikrinti sveikatą būtų kompensuojama pagal pateiktus kelionės bilietus, bet ne daugiau kaip 98,8 eurų už vieną kelionę. Toks dydis nustatytas įvertinus duomenis apie pagrindines emigracijos kryptis ir vidutines lėktuvų bilietų kainas į/iš valstybių, kurios gyvena didžiausias emigravusių Lietuvos Respublikos piliečių skaičius.

Karą prievolinkams, kurių gyvenamoji vieta yra Lietuvoje, apmokamas vienos kelionės išlaidų dydis – ne didesnis kaip 0,15 Vyriausybės nustatytos bazinės socialinės išmokos dydžio, t. y. maksimali kompensacija už kelionę iš gyvenamosios vietos į paskirtą vietą būtų kompensuojama pagal pateiktus bilietus, bet ne daugiau kaip 5,7 eurų už vieną kelionę.

Panaši praktika yra taikoma ir kitose valstybėse, kurios turi privalomąją karą tarnybą. Pavyzdžiui, Estijoje atsargos kariams, už atvykimą iš užsienio į rezervo pratybas, yra mokama nustatyta maksimali 70 eurų dydžio kompensacija.

Teikiamomis pataisomis taip pat siūloma supaprastinti karą prievolinkų tinkamumo privalomajai pradinę karą tarnybai tikrinimo procedūras. Reikiamus dokumentus karą prievolinkai galės pateikti ir per atstumą – registruotu paštu, elektroniniu paštu, per įgaliotą asmenį, kt. būdais, – neatvykdamai į karą prievolę administruojančią krašto apsaugos sistemos instituciją.

Seime užregistruotiems Karą prievolės įstatymo pakeitimams dar turi pritarti Seimas.

Pasiūlymai užsienyje gyvenantiems šauktiniams

Krašto apsaugos ministerija (KAM) kreipiasi į užsienyje gyvenančius asmenis ir ragina nelaukti, kol jiems bus įteikti šaukimo nurodymai, o patiems pasitikrinti, ar jie yra įtraukti į 2015 m. šaukimo į nuolatinę pradinę privalomąją karą tarnybą sąrašus interneto svetainėje sauktiniai.kam.lt. Radus savo pavardę sąrašuose, prašo-

KAM nuotr.

me šiuos jaunuolius susisiekti telefonu arba kreiptis el. paštu ir su jiemis priskirto regioninio karą prievolės ir komplektavimo skyriaus specialistais aptarti tolesnius veiksmus.

Paskambinus į regioninį karą prievolės komplektavimo skyrių specialistai paprašys jaunuolių patikslinti asmeninius duomenis (faktinę gyvenamąją vietą, karą prievolės atleidimo ir atidėjimo pagrindus, kt.) ir susitarti dėl tolesnių veiksmų – atvykimo pasitikrinti sveikatos datą, prašymo dėl karą prievolės atidėjimo pateikimo procedūras, karą prievolės atleidimo ar atidėjimo pagrindus įrodančių dokumentų pateikimą.

Kreipiantis el. paštu reikėtų nurodyti faktinę gyvenamąją vietą, telefono numerį ir pasiteirauti rūpimais klausimais. El. pašto adresus ir tel. numerius rasite KAM svetainėje: www.kam.lt.

Jei karą prievolinkas turi Karą prievolės įstatyme (3 ir 15 str.) numatytą karą prievolės atleidimo ar atidėjimo priežastį (pavyzdžiui, studijos aukštojoje mokykloje), šis asmuo turi dokumentais pagrįsti, kodėl jam tarnyba turi būti atidedama. Visi dokumentai turi būti pateikiami lietuvių kalba, todėl užsienyje gyvenantys asmenys, prieš pateikdami juos, turėtų dokumentus išversti į lietuvių kalbą ir patvirtinti vertėjo. Atleidimo ar atidėjimo priežastį pagrindžiantys dokumentai gali būti pateikti registruotu paštu, per įgaliotą asmenį arba asmeniškai pristatyti į regioninį karą prievolės ir komplektavimo skyrių, tačiau už šios kelionės metu patirtas išlaidas nebus kompensuojama.

Karą prievolinkas taip pat gali pateikti prašymą dėl tarnybos atidėjimo dėl neproporcingai didelės žalos jo interesams, jei mano, jog tokia žala jam kiltų, pavyzdžiui, augina du ar daugiau mažamečių vaikų, vienintelis darbinas šeimos maitintojas ir kitais atvejais. Prašymai būtų svarstomi specialių komisijų, jei būtų įrodyta žala, karą prievolė būtų atidedama šiemetams arba tam tikram laikotarpiui. Prašyme pateikti faktai turi būti pagrįsti dokumentais, kurie turi būti išversti į lietuvių kalbą ir patvirtinti vertėjo, o juos pristatyti regioniniam karą prievolės ir komplektavimo skyriui galima registruotu paštu, per įgaliotą asmenį arba asmeniškai pristatyti į regioninį karą prievolės ir komplektavimo skyrių, tačiau už šios kelionės metu patirtas išlaidas nebus kompensuojama.

Vėliau Regioninio karą prievolės ir komplektavimo skyriaus specialistai, gavę patikslintus karą prievolinko duomenis, susisieks su jaunuoliu ir informuos jį apie sprendimą dėl karą prievolės atidėjimo. Nuoroda į

Juozas Olekas

karą prievolės atidėjimą nustatančią tvarką – <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.96145DF6537B/WJzVzPTQMN>.

Taip pat norime priminti, kad visi vaikinai ir merginos nuo 18 iki 38 m. raginami ir toliau pareikšti norą atlikti nuolatinę devynių mėnesių privalomąją pradinę karą tarnybą savanoriškai. Jie galės rinktinis norimą tarnybos vietą iš galimų ir gauti 25 procentais didesnes kaupiamąsias išmokas nei privalomai šaukiami karą prievolinkai.

KAM info

„Politika – artimo meilės vykdymas“

Atkelta iš 1 psl.

Parodoje cituojami prisiminimai, šio autoriaus knygų ištraukos, taip pat pateikiamos nuorodos į virtualioje epaveldo sistemoje patalpintus leidinius – pradendant žaismingu literatūriniu laikraščiu „Parnaso aidai“, kurį Dambra redagavo gimnazijos laikais. Taip pat galima paklausti niekur kitur virtualiai neprieinamos ištraukos iš „Amerikos balso“ laidos „Antano Aukštaičio pastabos“, kurią Dambra vedė pokariu, JAV.

Parodos pavadinime užsimenama apie Dambros religingumą, atsispindintį visose jo veiklos srityse. 1991 metais Dambra ragino JAV išeiviją susitelkti dėl atgimtančios Lietuvos, cituodamas šiuos popiežiaus Pauliaus VI žodžius: „Politika po religijos yra pati kilniausia forma artimo meilei vykdyti.“

Lietuvos Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos info ir nuotr.

Vytautas Antanas Dambra „Amerikos balso“ studijoje, 1964 m.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Atkuriamas Tautinių mažumų departamentas

Vilnius (BNS) – Nuo liepos atkuriamas Tautinių mažumų departamento vadove ketverių metų kadencijai paskirta Lietuvos konsulė Seinuose Vida Montvydaitė.

V. Montvydaitė pradės eiti pareigas liepos 1 d. Nuo 2013 metų kovo ji vadovavo Lietuvos konsulatui Seinuose, Lenkijoje, 2002–2009 metais buvo Tautinių mažumų ir išėivijos departa-

mento generalinio direktoriaus pavaduotoja.

Tautinių mažumų ir išėivijos departamentas prie Vyriausybės 2010 metais buvo panaikintas, atsakomybė už tautinių bendrijų politiką tuomet patikėta Kultūros ministerijai. Pernai Vyriausybė nusprendė šį departamentą atkurti.

Amžiams įslaptins KGB bendradarbius

Vilnius (BNS) – Vidaus reikalų ministras Saulius Skvernelis pasiūlė Seimui priimti pataisas, pagal kurias prisipažinusių buvusių sovietų saugumo slaptų bendradarbių duomenys būtų įslaptinti neribotam laikui.

Šiomet sueina terminas, kai prisipažinusių bendradarbių byloms baigia galioti slaptumo žyma. Valdančiosios koalicijos politinė taryba prieš kurį laiką svarstė galimybę pavišinti asmenis, kurie prisipažino slapta bendradarbiavę su sovietų saugumu. Tuomet esą pritarta, kad tokių žmonių

pavardės gali būti paskelbtos. Tačiau vėliau valdantieji nusprendė klausimą persvarstyti, sužinoję, kad prisipažinusiems buvo garantuotas slaptumas.

Paskelbus savanoriško prisipažinimo terminą, Liustracijos komisijai apie bendradarbiavimą su slaptosiomis SSRS tarnybomis prisipažino 1 589 asmenys.

Remiantis išlikusia KGB dokumentine medžiaga daroma prielaida, kad 1940–1991 metais su LTSR KGB slapta bendradarbiavo apie 118 tūkst. asmenų.

Viešins nepageidaujamus užsieniečius

Vilnius (ELTA) – Vyriausybė pritarė Vidaus reikalų ministerijos (VRM) siūlymui viešai skelbti užsieniečių, kuriems dėl galimos grėsmės valstybės saugumui draudžiama atvykti į Lietuvą, sąrašą.

Viešinami bus naujai į sąrašą įtrauktų užsieniečių duomenys. Šiuo metu jame esančių asmenų pavardės liks įslaptintos. Jei institucija ar įstaiga, kurios siūlymu užsieniečio duomenys jau įtraukti į sąrašą, nuspręs, kad duomenys apie šį užsieniečių turi būti viešai paskelbti, ji turės pateikti atskirą prašymą viešai paskelbti duomenis apie šį užsieniečių.

Pagal Vyriausybės nutarimą penkioliką dieną po sprendimo uždrausti užsieniečiui atvykti į Lietuvą prieš

mimo arba institucijos prašymo viešai paskelbti duomenis apie sąrašą jau esantį užsieniečių gavimo dienos viešai bus paskelbtas užsieniečio vardas, pavardė, gimimo data, pilietybė ir draudimo atvykti priežastys.

Pasibaigus draudimo atvykti į Lietuvą terminui, išbraukus duomenis apie užsieniečių iš sąrašo arba gavus atitinkamos institucijos prašymą viešai nebeskelbti užsieniečio duomenų, duomenys bus panaikinti.

Kad juodasis sąrašas turėtų būti pavišintas pritaria ir užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius. VRM pranešė, kad pernai į mūsų šalį neįleista beveik 3,5 tūkst. užsienio šalių piliečių.

Bronzinis nykštukas paliks Kauną?

Kaunas (BNS) – Tiškevičių dvaro parką tvarkantys Kretingos muziejininkai artimiausiu metu kreipsis į kolegas Kaune, kad bronzinio nykštuko skulptūra būtų gražinta į buvusią vietą. Meno kūrinių, siekdamas išsaugoti, 1924 metais Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejui dovanojo pats Kretingos grafas Aleksandras Tiškevičius.

Tačiau Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejaus vadovybė nenori gražinti skulptūros ir siūlo nulieti betoninę kopiją, kaip jau padarė Biržai, kurių liūtų originalai taip pat yra Kaune. Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejaus Vienybės aikštėje fontaną puošianti nykštuko skulptūra jau spėjo tapti vienu iš šio miesto simbolių, naudojamų reprezentuojant Kauną reklamose.

Kretingiškiečiai užsimojo kovoti ne tik dėl nykštuko, bet ir dėl kitų muziejaus eksponatų, kurie atsidūrė laikinojoje sostinėje. 1936 metais Kretingos muziejų pasiekė mirusio grafo Felikso Tiškevičiaus žmonos Antaninos dovana – grafienei muziejui įteikė 148 gintaro artefaktų rinkinį.

Tai daugiausia archeologiniai eks-

ponatai iš pajūrio kapinynų, neolitinių gyvenviečių. Ši muziejinė vertybė buvo demonstruojama parodoje Paryžiuje ir laikoma viena vertingiausių gintaro kolekcijų Lietuvoje. Vėliau eksponatai buvo paskolinti Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejui, bet Kretingai jie negražinami iki šiol.

Kaunas savo simbolį perduos Kretingai. Wikimedia Commons archyvo nuotr.

B. Obama: tai Putino problema

Miunchenas (BNS) – Viršūnių susitikimą baigiantys Didžiojo septyneto (G-7) vadovai perspėjo Rusiją, kad dėl agresijos Ukrainoje ji gali sulaukti naujų sankcijų, ir pažadėjo imtis ryžtingesnių veiksmų kovoje su klimato kaita.

Bavarijos Alpių kurorte susitikę galingiausių pasaulio šalių vadovai taip pat kalbėjosi apie pasaulio saugumo problemas, kurias kelia islamistai, ir Graikijos keliamus pavojus pasaulio ekonomikai.

Kremliaus autokratas Vladimiras Putinas jau trečią kartą nepakviestas į G-7 viršūnių susitikimą. G-7 vadovai pareiškė atsisakysią baudžiamųjų sankcijų Rusijai, jeigu taikos susitarimas bus vykdomas, bet „taip pat esą pasirengę imtis papildomų ribojančių priemonių, kad Rusijos kaštai didėtų, jeigu to reikėtų dėl jos veiksmų“, sakoma baigiamajame dvi dienas trukusio viršūnių susitikimo Vokietijoje pranešime.

Pasaulio vadovai sugriežtino toną, kai Ukrainos gynybos ministras pranešė, kad Rusijos pajėgų remiami prorusiški separatistai sutelkė 40 tūkst. karių kariuomenę, kurios užtektų vidutinio dydžio Europos valstybei. „Galų gale tai bus pono Putino problema. Jis turi priimti sprendimą, – kalbėjo JAV prezidentas Barack Obama. – Ar jis ir toliau griaus savo šalies ekonomiką ir tęs Rusijos izoliaciją, siek-

damas klaidingo troškimo atkurti sovietinės imperijos šlovę, ar pripažins, kad Rusijos didybė nepriklauso nuo kitų šalių teritorijų pažeidimo.

Vokietijos kanclerė Angela Merkel metė kandžią repliką Maskvai pabrėžusi, kad „Didysis septynetas laikosi bendrų laisvės, demokratijos ir žmogaus teisių vertybių. Todėl galima sakyti, kad G-7 yra bendruomenė, kuri prisiima atsakomybę“.

Įtakingiausias pasaulio šalis, susibūrusios į G-7 klubą, kurs Ukrainos palaikymo grupę. Apie tai rašoma galutiniam G-7 viršūnių susitikimo dokumente.

Ukrainos palaikymo grupę sudarys G-7 šalių ambasadoriai, reziduojantys Kijeve ir jos tikslas bus padėti Ukrainai įgyvendinti būtinas reformas.

Žengdami neįprastą žingsnį G-7 vadovai pakvietė šalių, kovojančių su džihadistais, vadovus, tarp jų ir Nigerijos bei Irako vadovus.

G-7 viršūnių susitikimo dalyviai pareiškė, kad šiame amžiuje būtina smarkiai mažinti šiltnamio efektą pasaulyje sukeliančių dujų išsiskyrimą. Prieš šių metų pabaigoje numatytą Jungtinių Tautų viršūnių susitikimą klimato kaitos klausimais septynių didžiųjų pramoninių valstybių vadovai paragino iki amžiaus vidurio sumažinti dujų emisijas 40–70 procentų, lyginant su 2010 metų lygiu.

B. Nemcovo dukra pabėgo iš Rusijos

Maskva (Bernardinai.lt) – Nužudytojo rusų politiko Boriso Nemcovo vyresnioji duktė Žana išvyko į užsienį po to, kai jai pradėjo grasinti.

Žana Nemcova ne kartą viešai kalbėjo, jog yra įsitikinusi, kad jos tėvas nužudytas politiniais motyvais.

Vienas iš opozicijos vadovų, buvęs Rusijos vicepremieras Borisas Nemcovas buvo nušautas vasario 28 dieną netoli Kremliaus. Įtariamieji jo nužudymu yra sulaikyti, tačiau panašu, kad tyrimas jau kurį laiką yra sustojęs.

Žana Nemcova.

AFP/Scanpix nuotr.

Sugrąžins JAV branduolines raketas

Washingtonas (ELTA) – Didžiojoje Britanijoje gali būti vėl dislokuotos branduolinės JAV raketos, pareiškė britų užsienio reikalų sekretorius Philip Hammond. Tam šalis gali ryžtis dėl augančios Rusijos grėsmės.

Užsienio reikalų sekretoriaus teigimu, valdžia nagrinės galimybę priimti JAV sparnuotąsias raketas. Jis pridūrė,

kad Vladimirui Putinui reikia pasiųsti aiškų signalą, kad jam nebus leidžiama peržengti raudonųjų linijų.

Jau dabar britus neramina augantis Rusijos militarizmas – ypač raketų dislokavimas Kaliningrade. Kaip atsaką į Rusijos veiksmus JAV ketina dislokuoti raketas Europoje.

JAV kariuomenė laikinai išjungė savo tinklalapį

Washingtonas (Lrt.lt) – Jungtinių Valstijų kariuomenė po kibernetinės atakos laikinai išjungė savo internetinį tinklalapį. Tai padaryta siekiant užtikrinti duomenų saugumą. Atsakomybę už kibernetinį įsilaužimą prisiėmė prezidentą Bashar al Assad remianti grupuotė, pasivadavusi „Siri-

jos elektroninė armija“.

Tuo metu praėjusią savaitę Jungtinės Valstijos pranešė, kad interneto įsilaužėliai iš Kinijos atakavo federalinės vyriausybės kompiuterius ir į jų rankas galbūt galėjo patekti keturių milijonų darbuotojų duomenys. Kinija tai neigia.

VERSLO NAUJIENOS

Išpūdingas Lietuvos šuolis

Arturo Bris

Wikipedia nuotr.

Šveicarijos instituto IMD skaičiuojamame pasauliniame konkurencijos indekse Lietuva šiemet aplenkė Estiją ir buvo vienintelė iš Baltijos šalių, pagerinusi savo poziciją, palyginti su 2014-aisiais. 2015-ųjų IMD vertinimo lentelėje Lietuva – 28 vietoje, pakilusi šešiomis pakopomis iš pernykštės 34 vietos. „Lietuva ypač ženkliai pagerino savo poziciją, tai viena iš šalių, kuri pakilo labiausiai. Šešios pozicijos per metus – tikrai išpūdinga, vienintelė Italija padarė dar didesnę pažangą“, – komentavo profesoriaus Arturo Bris, IMD Pasaulinio konkurencingumo centro direktorius.

Vienas svarbiausių veiksnių, lėmusių Lietuvos šuolį, pernai buvo verslo reguliavimo reformos, dėl kurių augo verslo lūkesčiai. Silpnosios Lietuvos vietos, kalbant apie konkurencingumą, – inovacijos ir švietimas, teigė A. Bris.

Estija, pernai lenkusi Lietuvą ir buvusi 30-oje vietoje, šiemet smuktelėjo vienu laipteliu į 31 vietą. Latvija iš 35 pozicijos 2014-aisiais persikraustė į 43 šiemet.

Iš viso sąrašė – 61 šalis, viena daugiau nei pernai, į indeksą įtraukus sparčiai augančią Mongoliją.

Institutas pateikia ir atskiras konkurencingumo lenteles pagal regionus. Vertinant vien Europos, Artimų

jų Rytų ir Afrikos regioną, Lietuva yra 17-oje vietoje iš 38, Estija –19, Latvija –27.

Silpnybės ir stiprybės

Tarp Lietuvos ekonominę padėtį pernai labiausiai gerinusių veiksnių – biudžeto rodikliai, biurokratijos mažinimas, sąlygų pradedančiajam verslui gerinimas, skaidrumo didinimas ir korupcijos mažinimas, apsirūpinimas energijos šaltiniais, rinkos kapitalizacija ir kiti.

Tarp didžiausių Lietuvos konkurencingumo silpnųjų įvardijamas įdarbinimo lygis, mokslo infrastruktūros būklė, verslo finansavimas.

Nors bendrame vertinime Lietuvai nemažai pliusų sudeda vyriausybės veiklos rodikliai, verslo vadovų apklausos rezultatai – kitokie. Tik 1,7 proc. IMD apklaustų verslo vadovų patraukliu Lietuvos bruožu įvardijo vyriausybės kompetenciją.

Didžiausiomis stiprybėmis verslo vadovai įvardijo aukštą švietimo lygį, kvalifikuotą darbo jėgą, patikimą infrastruktūrą, kaštų konkurencingumą, ekonomikos dinamiškumą, verslui draugišką aplinką, politinį stabilumą.

Konkurencingiausios šalys

Pasaulinio IMD konkurencingumo indekso pirmasis trejetukas – JAV, Honkongas ir Singapūras (pernai – JAV, Šveicarija ir Singapūras).

Paskutinėje vietoje – Venesuela, o priešpaskutinėje (60) – karinio konflikto kamuoja Ukraina, smukusi 11 pakopų, palyginti su 2014-aisiais.

Didžiausiomis pirmaujančios Amerikos stiprybėmis įvardijamas didelis verslo našumas ir finansų sektorius, inovacijų pažanga ir infrastruktūros efektyvumas.

Rusijos (iš 38 smuko į 45 vietą) ir Ukrainos padėtis lentelėje atspindi neigiamą ginkluoto konflikto Ukrainos rytuose poveikį abiem šalims.

Rūta Slušnytė
„Verslo žinios“

Skubėkit pirkti butus

Pirmąjį šių metų ketvirtį sumažėjus butų kainoms, o būsto paskolų palūkanoms išliekant istorinėse žemumose, būstas Vilniuje tapo lengviausiai įperkamas per pastarąjį dešimtmetį. Ekspertai prognozuoja, kad butai didžiuosiuose Lietuvos miestuose ir toliau išliks lengvai įperkami, tačiau rinkos aktyvumą šiemet gali slopinti didelė naujų butų pasiūla, todėl kainų augimo tikėtis nereikėtų.

Butų kainos Vilniuje pirmąjį šių metų ketvirtį, palyginus su paskutiniu praėjusių metų ketvirčiu, sumažėjo 7,2 proc. Naujų butų segmente buvo stebimas dar spartesnis kainų mažėjimas – pirmąjį ketvirtį butai atpigę 9,7 procento.

Būsto įperkamo indeksas devyniuose Lietuvos miestuose rodo, kad butų savo mieste neįperka tik Neringos gyventojai, kadangi jų pajamos yra 38,9 proc. mažesnės nei pakankamos. Tuo tarpu Alytuje namų ūkių pajamos yra net 4,4 karto, Pane-

vėžyje 3,1 karto, Šiauliuose – 2,6 karto, Kaune – 2,2 karto, Klaipėdoje – 88,3 proc., Druskininkuose – 76,8 proc., Palangoje – 15 proc. didesnės nei pakankamos butui įsigyti.

Pagrindinė aukšto įperkamo mažesniuose Lietuvos miestuose priežastis yra labai sekli rinka ir maža paklausa. Šiuose miestuose gyventojų mažėja ne tik dėl tarptautinės, bet ir dėl vidinės migracijos į didesnius miestus.

Kurį laiką nedidėjęs nuomos pajamingumas balandžio ir gegužės mėnesiais didžiuosiuose Lietuvos miestuose šoktelėjo į viršų. Šis rodiklis parodo, kokią dalį būsto kainos sudaro metinės jo nuomos pajamos. Kaip ir kiekvieną pavasarį, pajamingumo šuolį lėmė šildymo sezonui pasibaigus pabrangusi nuoma. Vilniuje balandžio-gegužės mėnesiais nuomos pajamingumas Vilniuje išaugo iki 6,6 proc., Kaune iki 10,1 proc., o Klaipėdoje iki 7,7 procento.

Ekonomika.lt

Studijos, garantuojančios sėkmę

Geidžiamiausių darbdavių rinkimuose kasmet vyrauja užsienio kapitalo įmonės. Jose dirbti teigia norintys 9 iš 10 lietuvių, o atlyginimai šiose įmonėse, priklausomai nuo veiklos srities yra 25–70 proc. didesni nei vidutinis atlyginimas Lietuvoje. Užsienio kapitalo įmonėse Lietuvoje šiuo metu dirba daugiau nei 123 tūkst. arba 15 proc. visų Lietuvos darbuotojų.

Investuotojų apklausos rodo, kad Lietuvą užsienio įmonės renkasi būtent dėl talentingų darbuotojų. „Investuok Lietuvoje“ tyrinėja specialistų poreikį užsienio kapitalo įmonėse, todėl žinome, kad kai kurių sričių specialistų investuotojai Lietuvoje ypatingai ieško.

IT specialistai. Jų poreikis didžiuliais tempais auga kasmet, ir jau po ketverių – penkių metų Lietuvoje truks apie 10 tūkst. IT specialistų. Prognozuojama, kad pasaulinė IT sektoriaus rinka sparčiai augs ir 2020 m. pasieks 5 trilijonus JAV dolerių, todėl talentingi IT specialistai bus konkurencingi tiek Lietuvoje, tiek už jos ribų.

Užsienio kalbas mokantys socialinių mokslų specialistai. Šiuo metu socialiniai mokslai yra populiariausias studijų pasirinkimas Lietuvoje. Šios srities specialistams tai reiškia didžiausią konkurenciją dėl būsimų darbo vietų. Tačiau vien šiuo metu Lietuvoje veikiančiuose užsienio įmonių paslaugų centruose per artimiausius 3 metus bus sukurta daugiau nei 3 tūkst. naujų darbo vietų, kuriose svarbiausi švedų, norvegų, danų, suomių, vokiečių, prancūzų ir kt. užsienio kalbų mokėjimo įgūdžiai.

Vokiečių ar prancūzų kalbomis kal-

bantys inžinieriai. Vien šiandien Lietuvoje veikiančios įmonės galėtų iš karto įdarbinti apie 400 tokių specialistų. Užsienio kompanijos renkasi Lietuvą vis aukštesnės kvalifikacijos reikalaujantiems padaliniais, todėl tokių specialistų paklausa tik augs.

Aviacijos mechanikai ir inžinieriai. Šios srities specialistai yra vieni paklausiausių visame pasaulyje. Jų nuolat trūksta ir Lietuvoje.

Robotikos inžinieriai. 59 proc. gamybos ir pramonės įmonių jau naudoja robotikos technologijas. Prognozuojama, kad robotikos rinka iki 2025 m. išaugs 3 kartus ir pasieks 65 mlrd. JAV dolerių, todėl šios srities specialistai bus konkurencingi visame pasaulyje.

Biotechnologai ir bioinžinieriai. Biotechnologijų rinka pasaulyje iki 2020 m. padvigubės ir pasieks 550 mlrd. JAV dolerių. Artimiausius dešimtmečius šios srities profesionalai bus vieni iš paklausiausių specialistų, teikiančių sprendimus pasauliniams sveikatos, maisto, energijos, naudingų išteklių ir kt. iššūkiams.

Kūrybinių industrijų ir žaidimų kūrimo profesionalai. Žaidimų kūrimo sektorius Lietuvoje dar gana jaunas, tačiau augantis – Lietuvoje vien per pastaruosius metus įsikūrė 7 užsienio žaidimų studijos. Lietuva domisi dideliais kiekiais naujų šio sektoriaus investuotojų. 2019 m. video žaidimų rinka vien JAV turėtų viršyti 93 mlrd. JAV dolerių. Skaitmeninio dizaino įgūdžiai pritaikomi universaliai, todėl šios srities profesionalams lengviau persiorientuoti keičiantis darbo rinkos poreikiams.

Mantas Katinas
„Investuok Lietuvoje“

Rusija ruošiasi įvesti maisto korteles

Rusijos pramonės ir prekybos ministerija planuoja iki rudens sukurti maisto kortelių modelį. Šaltinių teigimu, Rusijos provincijai gresia maisto trūkumas.

Ministerijos pranešime sakoma, kad pagrindinis maisto kortelių modelio tikslas – skatinti gyventojus racionaliai maitintis, o ne kaupati maisto atsargas, rašo agroinfo.com.

Mažėjanti gyventojų galimybė apsirūpinti maisto produktais iš tiesų kelia nerimą. Pagrindiniai maisto produktai, kurie sudaro vartotojo krepšelį, per 4 šių metų mėnesius pabrango daugiau kaip 14 proc., o maisto importas sumažėjo 43 proc.

Vietos gamintojai nepajėgūs užpildyti išstumtos importinės produkcijos nišos, naujojo derliaus prognozės nėra itin optimistinės (sėjos laikotarpis buvo sudėtingas, nes žemdirbiams truko apyvartinių lėšų). Kai ku-

riuose regionuose trūksta mėsos, pieno produkcijos, daržovių.

Ypač stinga produktų ne Maskvoje ar Sankt Peterburge, tačiau provincija yra pagrindinė pigių įvežtinių produktų vartotoja. Ten trūksta pieno ir pieno produktų – 30 proc., sūrio – 60, sviesto – 71 proc.

Trečdaliu sumažėjo vaisių ir daržovių (nepakanka svogūnų, agurkų, pomidorų ir bulvių), o kitų kainos smarkiai išaugo: kopūstų – 63 proc., morkų – 50, bananų – 40, bulvių – 20 proc.

Rusijos parlamento Audito rūmai paskelbė išvadą, kad artimiausiu metu šalis nepajėgs savarankiškai užpildyti uždraustų importuoti maisto produktų trūkumo.

Rusijos aneksuotame Krymo pusiasalyje būtiniausių maisto produktų talonai gyventojams dalijami jau nuo 2014 m. pavasario.

„Mūsų ūkis“

Euro ir kitų valiutų santykiai (2015 metų birželio 10 d.)

1 USD (JAV doleris) – 0,89 EUR

1 AUD (Australijos doleris) – 0,68 EUR

1 CAD (Kanados doleris) – 0,72 EUR

1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,35 EUR

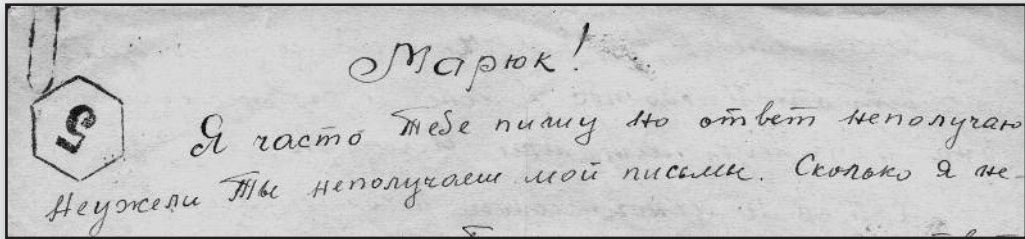
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,64 EUR

KOLEKCIININKAMS IR NE TIK!

Iš LTSR ir Norilsko lagerio pašto istorijos

Mano tėvas 1941 m. birželio 14 d., t. y. pirmojo trėmimo dieną buvo suimtas ir ištremtas kartu su kitais karininkais į Norilską. Tvarkant tėvų archyvą radau jo atsiminimus, daug laiškų. Pundas laiškų yra iš tremties. Atsiminimai visada būna kažkiek „išblukę“, o laiškuose atsispindi tų dienų pergyvenimai, emocijos. Tas mintis sugrupavus, matoma lagerio pašto istorija.

Pateikiama ištrauka yra iš ruošiamos spaudai tremtinio, Lietuvos karo aviacijos leitenanto, o nuo 1997 m. vasario 10 d. dimisijos pulkininko leitenanto **Antano Navaičio** (1913–2013 m.) prisiminimų knygos. Čia pateikiamos ištraukos iš laiškų, rašytų Norilsko lageryje.

Visi siunčiami ir gaunami laiškai buvo tikrinami karinės cenzūros. Ant laiškų yra šešiakampis antspaudas su tikrintojo skaičiumi arba anspaudas su herbu ir tekstu „ПРОСМОТРЕНО Военной Цензурой 08533“ – „PERŽIŪRĖTA Karinės Cenzūros 08533“. Skaičiai yra įvairūs, todėl manytina, kad tai tikrintojo atpažinimo numeris.

Pradžioje susirašinėdavo rusų kalba. Vėliau susirašinėjo lietuviškai, bet su užrašu laiško viršuje „литовском языке“ – „Lietuvių kalba“. Turbūt, tuomet atsirado lietuvis ar mokantis lietuvių kalbą lagerio laiškų cenzūruotojas. Cenzūrai neįtikusios laiško vietos būdavo užtepliojamos.

VYTAUTAS NAVAITIS specialiai „Draugui“ iš Vilniaus

Apie laiškų teplojimus sužinota ne iš karto. 1945 m. sausio 28 d. laiške rašytame žmonai Marytei rusų kalba matomas nusistebėjimas. „Ir vis tik, Mariuk, aš esu didelis dundukas. Aš visą laiką maniau, kad jei cenzūra laiške ras ką nors nereikalingo, tai laišką sunaikins. Paaikšėjo, kad ne taip. Tavo laiškas rodo, kad aš klydau, laiške cenzūra rado kažką parašyta neleistino ir šią pastraipą išbraukė, o laišką vis tik aš gavau“.

Laiškai keliavo ne reguliariai, greičiausiai pasiekdavo per mėnesį, bet dažnai daug ilgiau. 1946 m. birželio 1 d. rašė: „Gimimo dienos proga nuo Tavęs gavau net 7 (septynis) laiškus, rašytus sausio 31, vieną iš Šiaulių, kitą iš Vilniaus, II.1, 26, IV.1, 4, I.28 ir dvi banderoles, tai – 'Tiesos' IX.26–30 ir knygą 'Kosminiai spinduliai'“. Tų pačių metų rugpjūčio 30 d. laiške mini, kad „Aš paskutinį Tavo laišką gavau rašytą VI.27“.

Atgalinis ryšys taip pat nebuvo reguliarus. 1945 m. vasario 21 d. žmona rašė: „Šiandien iš karto gavau Tavo septynis laiškus 8.XII, 24.XII, 1946.I.1, 12.I, 14.I (du rusų ir du lietuvių kalba) 18.I.“

Tokie nereguliarūs laiškų gavimai veikė psichologiškai – „Juk aš negaunu ne tik Tavo vienos laiškų, negaunu sesutės, brolio. Paimk nerimą už sprando ir tėkšk jį į praskydusį rudens purvą, kad net jo kojos užsiriestu. Tau laiškus rašo. Tave myli visi ir žmonytė, ir sūnelis, ir mamutė, ir tėvai, ir sesutė, ir brolis. Jei Tu laišku negausi, reiškia juos atidžiai studijuoja. Čia ir tu gali būt ramus. Išstudijavę atiduos Tau, nes juose nieko negiamo apie dabartinį gyvenimą negali būti parašyta, ypač dar tų, kurie dėl jo kovojo, kurių šeimos nariai ilsisi Panerių kapuose, nužudyti vokiečių“.

Taip guodėsi ir pats save ramino dėl ilgai negaunamų laiškų bei tuo pačiu cenzūruotojams pakišo frazę apie vokiečių nužudytą žmonos brolių Valerjoną.

Tą patį psichologinį išgyvenimą aprašo 1946.III.13 d. laiške: „Šaltis jau ne šaltis apie -30 C ir mažiau. Termometras retkarčiais pakyla net iki -18 C. Gy-

venimas atgyja. Gamta atbunda. Pavasaris eina nesulaikomai. O kaip aš norėčiau tą pavasarį atstumti, sulaikyti žiemą. Vasaros aš nelaukiu, aš jos bijau, nes ji nieko gero apart kančių ir ilgesio neduos. Vasara mano ir daugumos tokių kaip aš, kurie gauna nuo savo brangių asmenų laiškus, perkama didele kaina, netekimu to džiaugsmo, tos galimybės gauti taip laukiamų laiškų, kurie pakelia dvasią, pridoda jėgų Tėvynės atstatymo darbui. Vasara laiška [be]veik neskirstomi ir nieko nestebino, kad daug dar kas gauna laiškus rašytus liepos ar rugpjūčio mėn., nes maišai su tais laiškais guli ant dugno, bet nieko nepadarysi, prisis pergyventi ir vasarą, kaip prisėjo pergyventi daug kitų, bet būtinų dalykų“.

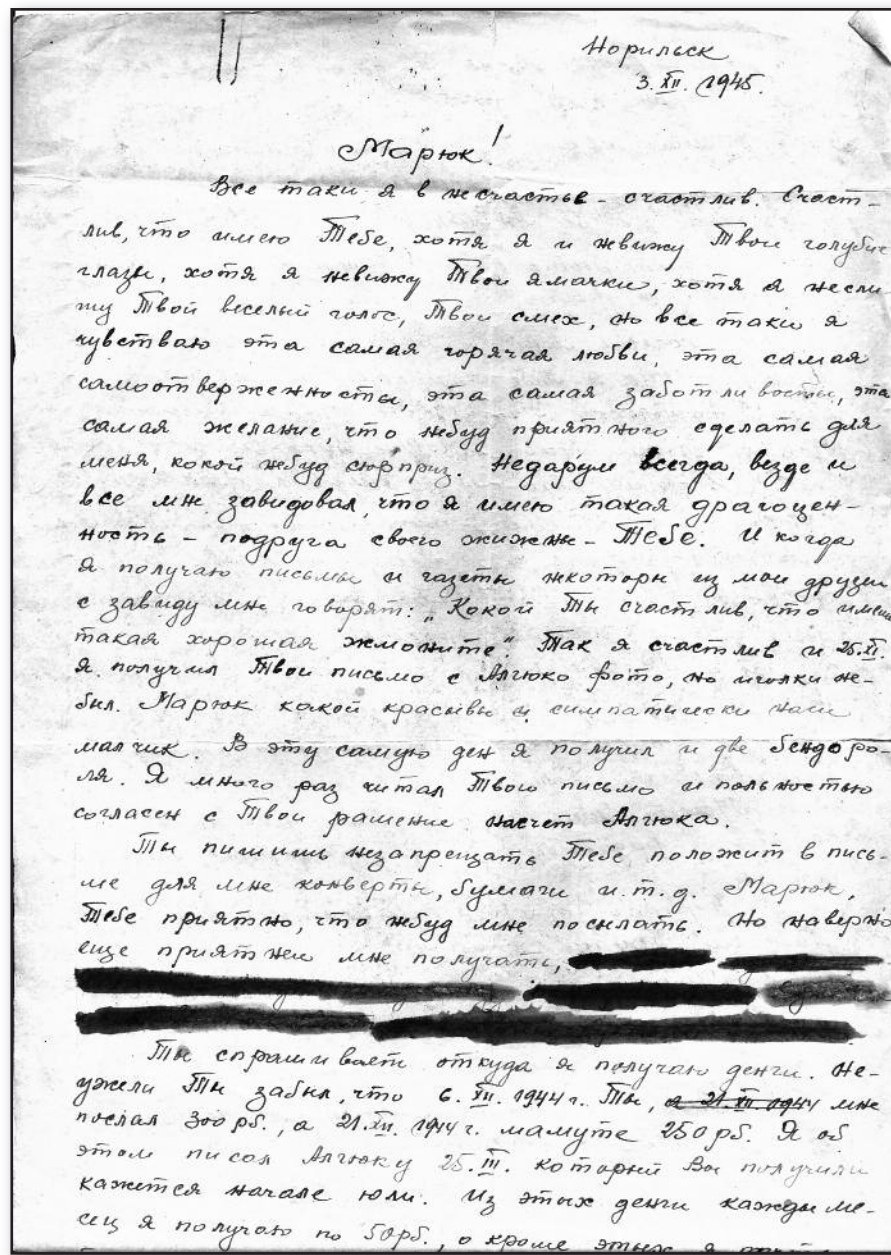
Kita laiškų negavimo priežastis aprašyta 1946.IV.13 d. taip: „Rašyti gi reikia, Tu lauki. O čia šiandien, ryt jau nutrūks bent porai mėnesių paštas. Tu vėl lauksi, nervuosies, manydama, kad su manim kažkas blogo atsitiko. Žinok, kad šiom dienom nutrūks oro paštas, pradės veikti tik Jenisiejaus upėje išėjus ledams apie birželio mėn. vidurį. Aš gi Tavo laiškus gausiu tik rudenį arba kitais metais, nes vasara jais niekas nesirūpina, o vasara, nors ji ir trumpa, bet dėl tų uždarytųjų, kurie gauna laiškus, yra nemaloni“.

1946.II. 27 d. laiške rašoma: „Nelaukiu aš vasaros todėl, kad ji nieko gero neduos, o ilgesio ir kančių daug. O kas skaudžiausia, ji atims iš manęs didžiausią mano dabartinio gyvenimo džiaugsmą ir jėgų šaltinį – Tavo laiškus. Vasarą uždarytųjų laiškais mažai kas rūpinasi, jų neskirsto, meta į maišą kur pakliuvo, o skirstyti pradeda tik rudenį, kai sugrįžta iš atostogų tarnautojai tos įstaigos, kuri uždarytiesiems skirsto laiškus. O negauti keturis mėnesius Tavo laišku yra skaudu. Bet nieko nepadarysi, toks jau mano likimas, nors aš ir po laiminga žvaigžde gimęs“.

Daug laiškų adresatų visai nepasiekdavo. Tai žinodamas 1946.IV.21 laiške rašo: „[laiškus] aš rašau dažnai ir, žinoma, daugumoje kartoju tą patį: viena, kad aš užmirštu ką parašiau praėjusiam laiške, galvoju, kad to neparašiau, o antra, juk Tu ne visus mano laiškus gausi ir gal to negavai, ką rašiau anksčiau ir kartojasi daina be galo [...] daugiausia rašau lietuviškai, bet Tu esi gavusi ir ne lietuviškai rašytų [laiškų]“.

Iš 1946.III.6 d. laiško žmonai: „Per Kaziuką [Kazimierines] gavęs prieš 7 mėn. rašytą brolio laišką norėjau Tau rašyti, bet neturėjau popieriaus. Vakar įsigijau popieriaus ir šiandien įvykęs mažas humoristiškas skandaliukas barake davė impulso Tau parašyti. Dalykas labai paprastas. Prieš keletą dienų vienas parašė laišką ir perskaitė draugui, kuriam jis labai patiko. Be ilgų derybų jis nuo jo už porą dėžučių tabako nupirko. (Žinok, kad tabakas perkamas ir parduodamas nuo degtukų dėžutėmis) ir paruošęs voką norėjo pasiųsti, bet laiškas ne mažiau patiko ir kaimynui, o tas, pasinaudodamas draugo neatidumu, jį pavogė ir pasiuntė saviškiams. Ir taip, laiškas rašytas vienam, anekdotišku būdu pakliuvo kitam“.

Laiškus atsiimdavo taip: „Šiandien [1946.III.7, tai yra po 3–4 mėnesių] gavau Tavo laiškus, rašytus XI, 19, 21, 22, 30 ir XII. 1, 13 ir Algiuko, o kartu ir Tavo XII.1. Sužinojęs, kad yra man laiškas, bėgu paštan, o ten ilgiausias sąrašas, surandu savo numerį ir [skubiu] prie langelio, o ten eilė gaunančių laiškų. Žmonės grūdasi, keikiasi [ant tų] kas ilgiau susilaiko prie langelio. Pagaliau ir priėjau. '389 Navaitis A. V. Davai rubl [duok rublį]'. Greit padaviau rublį, mat pasirodo vienam laišku nulupta markė [pašto ženklas] (Tas atsitinka gan dažnai). Pasikrapštė, pasikrapštė paštininkas ir grūda pro langelio skylutę vie-

SVEIKATA

Žemas kraujo spaudimas: liga ar bėda?

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Daug kalbama ir rašoma apie aukštą kraujo spaudimą ir jo sukiamas ligas, tačiau nemažai sveikatos negalavimų sukelia ir žemas kraujo spaudimas – hipotenzija (hypotension). Žinome, kad kraujo spaudimas yra sistolinis ir diastolinis. Kas yra žemas kraujo spaudimas ir kokios to priežastys? Ar tai pavojinga? Ar tokia būseną gali sukelti sveikatos problemų? Pabandyti trumpai atsakyti į šiuos klausimus ir apžvelgti, kaip kovoti su hipotenzija.

Arterinis kraujo spaudimas

Arterinis kraujo spaudimas – tai kraujo slėgis, spaudžiantis vidinę kraujagyslės sienelę. Suaugusio žmogaus kraujospūdis yra apie 120/80 milimetrų gyvsidabrio (mm Hg) stulpelio. Hipotenzija yra tokia organizmo būklė, kai sistolinis (viršutinis) kraujo spaudimas neviršija 100 mm Hg stulpelio, o diastolinis (žemutinis) – 60 mm Hg. Sistolinis kraujo spaudimas rodo širdies susitraukimo metu arterijose atsirandantį spaudimą, kuris reikalingas išvarinėti kraują po visą organizmą. Diastolinis kraujo spaudimas rodo arterijoje esantį spaudimą, kai širdis atsipalaiduoja ir ilsisi tarp susitraukimų.

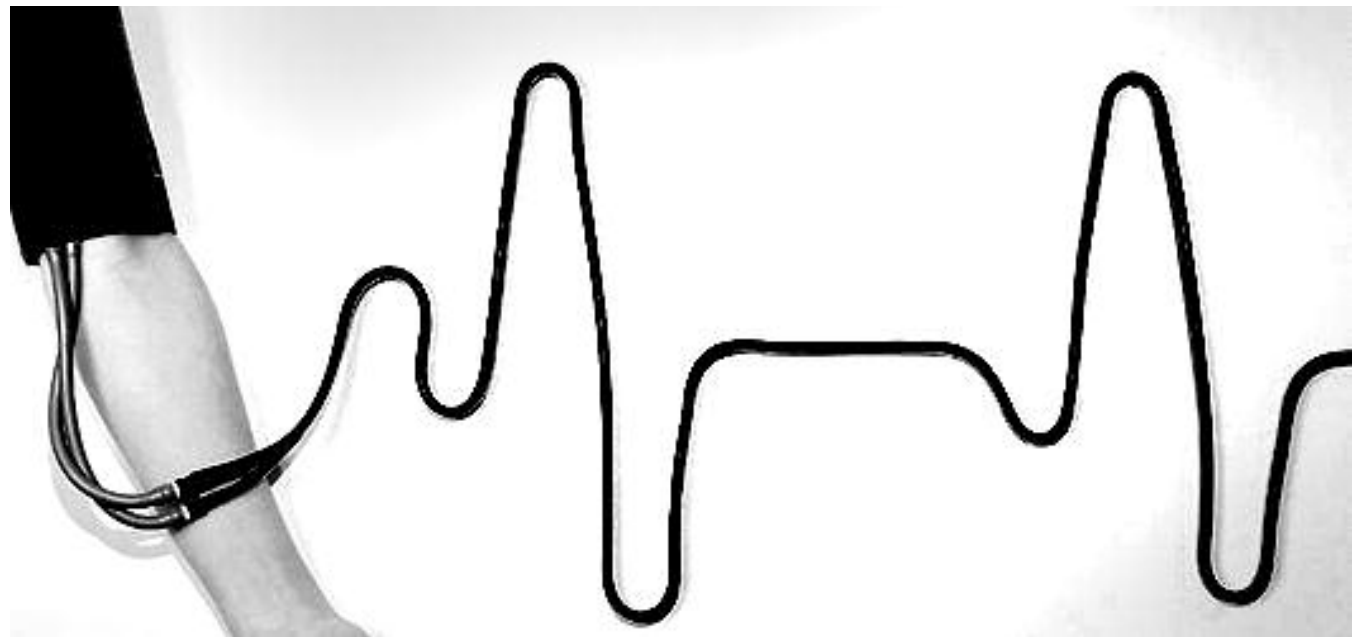
Kraujo spaudimas nėra visą laiką vienodas. Jis priklauso nuo kūno padėties, kvėpavimo dažnumo, įtampos, fizinės būklės, vartojamų vaistų, maisto bei paros meto. Žemiausias kraujo spaudimas stebimas naktį, o pabudus jis staiga pakyla. Esant žemam kraujospūdžiui sulėtėja kraujo apytaka, širdies, smegenų ir kitų organų darbas, organai blogiau aprūpinami krauju, sumažėja bendras organizmo tonusas. Hipotenzija dažniausiai vargina jaunas – nuo 20 iki 40 metų moteris. Vyrai šiuo negalavimu skundžiasi kur kas rečiau.

Žemo kraujo spaudimo požymiai

Esant žemam kraujo spaudimui stebima: šaltos galūnės, mieguistumas, galvos svaigimas, darbingumo sumažėjimas, bendras nuovargis ir mirgėjimas akyse, alpimas, išblyškęs veidas.

Ar žemas kraujo spaudimas kenkia sveikatai?

Dauguma žmonių linkę manyti, kad hipotenzija nėra liga, o tik tam tikra organizmo būklė, nes kai kurių žmonių kraujo spaudimas būna žemas visą gyvenimą, ir organizmas yra prie to prisitaikęs. Tokie žmonės nesi-skundžia, jaučiasi normaliai. Žemą kraujo spaudimą turi sportininkai, aktyviai gyvenantys, nerūkiantys, neturintys viršsvorio asmenys. Žmonės, turintys žemą kraujo spaudimą, rečiau serga insultu, inkstų bei širdies ligomis, tačiau kai kuriuos žemas kraujo spaudimas vargina, jie skundžiasi anksčiau išvardintais negalavimais, o taip pat nemiga, širdies veiklos sutrikimais bei galvos svaigimu keliantis iš lovos ar lenkiantis. Tokiems žmonėms fizinio krūvio metu gali atsiras-

ti dusulys. Moterims hipotenzija gali sukelti menstruacinio ciklo sutrikimus. Žemas kraujo spaudimas neturi kelti rūpesčių ir nerimo, kol neatsiranda anksčiau minėtų požymių. Tuomet reikalinga gydytojo konsultacija (kad nebūtų pakenkta organams).

Hipotenzija pablogina gyvenimo kokybę

Žmonės, turintys žemą kraujo spaudimą, paprastai neigiamai reaguoja į atmosferos slėgio, temperatūros, oro drėgnumo pokyčius. Jie geriau jaučiasi šaltomis dienomis. Tokių žmonių savijauta priklauso nuo paros laiko. Jie dažnai atsikelia vangūs, nepailsę, būna nedarbingi, geriau pasijunta tik po kelių valandų ar išgėrę kavos. Dienos viduryje hipotonikų gyvybinis tonusas vėl sumažėja ir padidėja tik vakarop. Rytai jų kūno temperatūra dažnai būna mažesnė už normalią. Moteris, sergantis hipotenzija, dažniausiai kamuojama silpnumas, mieguistumas, greitas nuovargis, oro trūkumas ir dėl to pasireiškiantis nuolatinis žiovilys.

Hipotenzijos priežastys

Kai kuriems asmenims arterinė hipotenzija yra normali būseną, bet kartais žemas kraujo spaudimas išsivysto sergant kai kuriomis ligomis ar esant tam tikrai organizmo būklei. **Hipotenzijos priežastys:**

- **ligos:** širdies, kraujotakos sutrikimai, persirgtos ūmios ir lėtinės infekcijos, alkoholizmas, Parkinsono liga, išsėtinė sklerozė, endokrininės sistemos ligos: antinksčių nepakankamumas – Adisono liga, hipoglikemija (kraujyje sumažėjęs cukraus kiekis), retais atvejais diabetas;

- **dehidratacija** (nepakankamas skysčių kiekis). Esant šiai būklei organizmas praranda skysčių daugiau nei gauna. Tai stebima karščiuojant, vemiant, perdozavus šlapimą varančių vaistų bei aktyviai sportuojant. Netgi nežymi dehidratacija gali sukelti silpnumą, galvos svaigimą, nuovargį;

- **kraujo netekimas.** Susižeidus ar esant vidiniam kraujavimui prarandamas didelis kraujo kiekis ir išsivysto hipotenzija;

- **sunkios infekcijos** (septicemija). Septicemija išsivysto infekcijai

patekus į kraujotakos sistemą. Tai veda prie pavojingos gyvybei būsenos – staigaus kraujo spaudimo sumažėjimo;

- **stiprios alerginės reakcijos** – anafilaksinis šokas, kurio metu gali sutrikti kvėpavimas, atsirasti įvairaus pobūdžio bėrimų, užburkti kvėpavimo takai bei nukristi kraujo spaudimas;

- **maistinių medžiagų trūkumas.** Trūkstant vit. B12 ir folinės rūgšties organizmas nepakankamai gamina raudonųjų kraujo kūnelių, vystosi mažakraujystė, žemėja kraujo spaudimas;

- **kai kurie medikamentai,** tokie, kaip kraujo spaudimą mažinantys, šlapimą varantys, depresiją gydan-tys.

Minėtais atvejais reikia gydyti konkrečią ligą, o ne hipotenziją.

Tinkama mityba pagerina savijautą

Hipotonikams geriau jaustis padeda tinkama ir visavertė mityba. Siūloma kasdien valgyti augalinių produktų – vaisių, daržovių, riešutų, grūdų, įvairių sėklų, kuriuose gausu daug vertingų medžiagų: baltymų, nesočiųjų riebalų rūgščių, vitaminų, mineralų, suteikiančių organizmui gyvybinės energijos, padedančių kovoti su hipotenzija. Siūloma vengti apdorotų (refined) grūdų, baltų miltų, baltos duonos, baltų ryžių, perdirbtos maisto, dirbtinių saldiklių, per gausaus cukraus kiekio, o taip pat kukurūzų sirupo (high fructose corn syrup). Šie produktai gerokai sumažina energiją, o tuo pačiu fizinę bei psichinę sveikatą.

Žmonėms, turintiems pažemintą kraujo spaudimą, patariama socialiai papusryčiauti, pasirenkant riebesnį bei sūresnį maistą. Prieš pietus ir vakarienę siūloma užkasti, kad organizmas būtų pastoviai papildomas energija. Maisto porcijos neturėtų būti didelės. Žemu spaudimu besiskundžiantiems žmonėms siūloma vartoti daugiau geležies turinčių maisto produktų, tokių kaip jautiena, kepenėlės, pupos, džiovinti abrikosai, razinos, vyšnios, slyvos, obuoliai, morkos. Siūloma įjungti į valgiaraštį produktų, turinčių folio rūgšties (lašišos, tuno, sardinių, kopūstų). Kraujospūdį pa-

kelia ir kraujotaką pagerina kava, įvairios arbatos, tokios kaip imbiero, rozmarino, anyžių sėklų, bananai, riešutai, žaliosios ir aitriosios paprikos.

Medikų patarimai

Medikai pataria žmonėms, turintiems žemą kraujo spaudimą, aktyviai ir sveikai gyventi:

- laikytis dienos režimo, gerai pailsėti, miegoti 9–10 val.;

- mankštintis, vaikščioti, sportuoti;

- prabudus rytą nešokti staigiai iš lovos. Reikėtų keletą kartų pasiražyti, šiek tiek pasimankštinti dar lovoje, judinant rankas ir kojas, „važiuojant dviračiu“;

- naudinga palenkti galvą žemyn, tarsi norėtume pažiūrėti, kas yra po lova. Tokioje padėtyje išbūti 1–2 min.;

- patartina išgerti iš vakaro prie lovos atsineštą stiklinę vandens. Tai padės išjudinti kraujotaką;

- pasėdėti minutę ant lovos krašto sunėrus rankas ant sprando ir sukiojant galvą kairėn bei dešinėn. Po tokio pasiruošimo kraujo apytaka sunormalėja ir atsistojus galva nesusvaigsta;

- tada pasimankštinti, apsiprausti kontrastiniu dušu, pamasažuoti kaklo sritį. Kontrastinį dušą pradėti nuo prausimosi 2 minutes karštu vandeniu, po to 1 minutę šaltu. Procedūrą pakartoti 3 kartus, užbaigti šaltu vandeniu. Po to visą kūną ištrinti minkštu rankšluosčiu. Kontrastinis dušas pagyvina kraujo cirkuliaciją, kartu stiprina kraujagysles.

- po rytinių procedūrų patariama išgerti kavos ar stiprios arbatos.

Būkite žvalūs ir sveiki.

Parengta remiantis: www.MayoClinic.com, www.MedicineNet.com, www.sveikaszmogus.lt, <http://ligos.sveikas.lt>, www.infomed.lt

PO DIEVO SPARNU

Adelė Dirsytė – šventoji kankinė Sibiro sniegynuose

RENATA ŽIŪKAITĖ

Birželio 14 d. minėsime Gedulo ir vilties dieną, vėl iš naujo atversiančią vienus liūdniausių mūsų tautos istorijos puslapių. Gražiausias tautos žiedas buvo naikinamas baltųjų lapių ir meškų kraštuose, Sibiro stepių platybėse.

Vokiečių kalbos mokytoja, ateitininkė Adelė Dirsytė, Sibiro maldaknygės autorė prieš 60 metų taip pat užgeso tolimoje Chabarovsko žemėje. Šios moters gyvenimas nešė šviesą, neleido palūžti daugybei šalia kalinčių mergaičių, jos paruoštos maldaknygės pasklido po lagerius kaip duona, maitinanti išvargintas moterų sielas.

1945 m. Adelė Dirsytė kartu su savo auklėtinėmis rudenį nutarė paminėti Visų šventųjų dieną ir, užuotėjusios į mokyklą, dalyvavo pamaldose bažnyčioje. Dėl to ilgą laiką ji buvo tardoma. Vėliau A. Dirsytė padėjo nuo NKVD besislapstančiam ateitininkui Juozui Brazauskui. Tai buvo įrodymas, kad ji remia „kontrrevoliucines ginkluotas gaujas“. 1946 m. kovo 6 d. naktį A. Dirsytė buvo suimta. Po aštuonių mėnesių Lietuvos SSR MVD Karo Tribunolas paskelbė nuosprendį kontrrevoliucine veikla apkaltintai net dešimties asmenų grupei, kurioje, be A. Dirsytės, buvo ir jau minėtas J. Brazauskas, Stefanija Ladigienė ir kiti. A. Dirsytė buvo nuteista 10 metų lagerio ir 5 metams tremties.

Išvežta į lagerį Komijos ASSR tiesi užpolarinio geležinkelio. Tiesiant geležinkelį reikia atkasti sniegą, atkirsti gabalus išalusios tundos. Toks darbas buvo ypatingai sunkus nepratusiai fiziškai dirbti Dirsytei. Gyventi teko palapinėje, kur net nebuvo galimybės išsidžiovinti drabužių. Klimatas taip pat buvo atšiaurus. Tačiau net ir tokiose baisiose sąlygose mokytoja Adelė buria aplink save mergaites, įkvepia jas melstis, atlikti dvasinę išpažintį. Atokvėpio valandėlėmis ji organizuoja pokalbius, diskusijas apie amžinąsias vertybes, vakare po gultais visos kalba iš duonos karoliukų padarytą rožančių, kartu švenčia religines ir tautines šventes. Kai merginos atskiriamos ir dalis jų atsiduria už Uralo, jos drauge nešasi mokytojos Dirsytės uždegtą tikėjimą.

1949 m. ji buvo išgabenta į lagerį Taišete skaldyti akmenų ir kirsti miško. Tai buvo specialus lageris politiniams kaliniams. Čia viskas buvo sugriežtinta, neleidžiama turėti net gi rašomojo popieriaus ar rašymo priemonės. Specialiuose lageriuose daugelis šiaurės Urale išsklaidytų merginų buvo surinktos į vieną ir vėl susitiko su savo mokytoja. Mokytoja Adelė kvietė mergaites prisiminti Mišių ir kitas maldas ir jas užrašyti, nes maldaknygių nebus. Mergaitės, dirbančios miške, maldeles rašydavo ant beržo tošies juostelių, kitos ant cemento maišelių skiaučiu.

1950 m. A. Dirsytė buvo pervežta į Berlagą ypatingo režimo lagerį Magadane, kur dirbo statybose. Ir čia ji buria aplink save mergaites, ugdo jų kūrybiškumą, moko kalbų, diegia gyvą tikėjimą. Toli už tėvynės sušalusiomis, sugrubusiomis rankomis toliau yra

Adelė Dirsytė

rašoma Sibiro maldaknygė. Pirmoji pasirodo 1950 m. Manoma, kad didesnę dalį maldų sukūrė pati A. Dirsytė. Maldaknygė prasideda Rytmetinėmis maldomis, paskui eina Meilės, Vilties, Tikėjimo aktai, kryžiaus kelio apmąstymai, išpažinties maldos ir kt.

1953 m. sukuriamą naują maldaknygę „Marija, gelbėki mus“. Ši maldaknygė vėliau bus išversta į vokiečių, olandų, italų, ispanų, portugalų, lenkų ir net korėjiečių ir kinų kalbas ir plačiai pasklis po pasaulį.

Nors prižiūrėtojai kai kurias maldaknyges atimdavo, mergaitės jas vėl daugindavo, jų kūrimo procesas nutrūko iki pat laisvės atgavimo. Po karantino mergaitės, išsklaidytos po įvairius Berlagą lagerius, kartu nešėsi ir maldaknyges.

Baisiomis gyvenimo sąlygomis Adelė Dirsytė įkvepia merginas nepasiduoti nusivylimui, netikėti blogio pergale, o visas kančias aukoti už Lietuvą. Gretimoje vyrų kolonijoje atsiradus kunigui, per savo bičiulį Juozą Brazauską A. Dirsytė suorganizuoja, kad šv. Komunija būtų perduota ir į moterų lagerį, dalija ją mergaitėms. Buvusi tremtinė V. Bagdonaitė-Čepienė prisimena gautą iš Adelės Dirsytės Velykų dovaną – į baltą popieriaus skiautę įsuktą mažą šv. Komunijos gabalėlį.

1954 m. atėjo mokytojos Adelės Dirsytės baisioji kančios valanda. Ji buvo iškviesta į tardymą, kur buvo žiauriai kankinama, jai išmušti dantys, išrauti plaukai. Nuo tardymų A. Dirsytė neteko proto ir 1955 m. mirė. Tai buvo jos auka už Lietuvą, už mūsų tautos laisvę ir dvasinį prisikėlimą. Mokytoja Adelė papildė didžiulį šventųjų kankinių būrį ir dabar užtaria mus iš amžinosios tėvynės.

Iš Sibiro maldaknygės

Marija, gelbėk krauju ir ašaromis, pasiaukojimu, pasiryžimais ir meile išpuoštą žemę. Marija, sužadink mūsų krūtinėje milžinų galią, išlaikyk skaisčią Tautos Dvasią, kurią mūsų bočiai per amžius auginu. Marija, apšviesk klystančius, gelbėk mirusius karžygius, leiski prisikelti mūsų šventai Lietuvai, kad kaip šviesi žvaigždė, kitų tautų tarpe šviestu, spindėtų ir garbintų Tavo Sūnaus ir Tavo begalinį gailėstingumą ir meilę. Amen.

PS. A. a. kunigo Kęstučio Trimako pagėdavimu lėšos, surinktos už jo paskutinės knygos „Mano pasaulėjautos kelionė“ pardavimą, bus skiriamos Dievo Tarnaitės Adelės Dirsytės beatifikacijos bylai, kuri jau pradėta 2000 m.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Remkime
Draugo fondą
www.draugofondas.org

ĮVAIRŪS

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais.
Tel. 773-940-5264.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, gaminti pakeitimus. Siūlyti įvairius variantus.
Tel. 773-615-5235.

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo tris ar keturias valandas per dieną.
Tel. 773-387-7232.

■ Vyras ieško žmonių priežiūros darbo. Gali pakeisti tik savaitgaliais. Tel. 773-600-2887 arba 773-387-7232.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo. Gali pakeisti savaitgaliais. Kartu gali dirbti ir vyras. Tel. 708-691-6996

■ Vyras ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu ar pakeitimų. Legalūs dokumentai, vairuoja, patirtis. Tel. 312-307-4619.

■ Profesionali, sąžininga moteris, turinti didelę slaugos darbo patirtį, legali, vairuojanti automobilį, ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu Čikagoje ar jos priemiesčiuose. Tel. 312-647-3208.

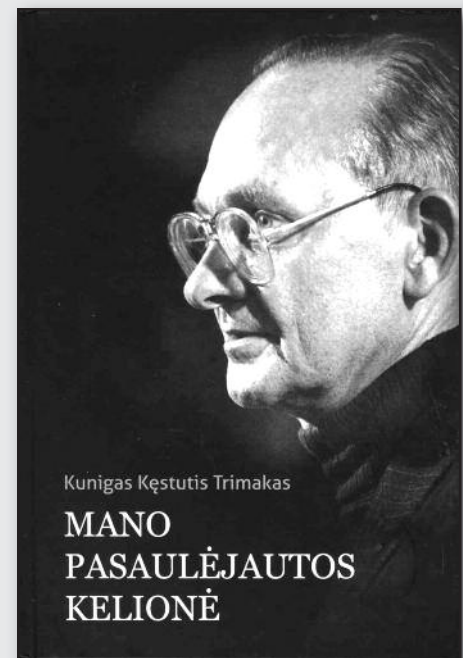
■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Galimi pakeitimai. Legalūs dokumentai. Tel. 630-280-1347.

Kun. dr. prof. Kęstučio Trimako paskutinė knyga

„Mano pasaulėjautos kelionė“

pasiekė Čikagą. Knygą sudaro trys dalys: 1. kun. Trimako parašyti tekstai apie savo jaunų dienų patirtį; 2. jaunytės dienoraščiai iš karo pabėgėlių stovyklų Vokietijoje; 3. atsiminimai apie autorių – su juo bendravusių, dirbusių asmenų įžvalgos. Knyga išleista kun. Trimako testamento paskirtomis lėšomis.

Knyga parduodama „Drauge“. Jos kaina – 30 dol. (be persiuntimo išlaidų). Visos surinktos lėšos bus persiustos į Lietuvą, į kankinės Adelės Dirsytės fondą.

Kunigas Kęstutis Trimakas

MANO
PASAULĖJAUTOS
KELIONĖ

MANO VIRTUVĖ

Šaltibarščiai – vasaros pradžia

Niekas taip iškalbingai neskelbia įsigalėjusių šiltų orų kaip atsirandantys ant stalo šaltibarščiai. Nežinau, ką tas paprotys turėjo reikšti, bet atsimenu, kad vaikystėje, kai visa šeima pirmą kartą susėsdavo valgyti šaltibarščių, vienas kitam turėdavo šaukštu barkštelti per kaktą.

Šaltibarščių receptas, kuriuo pasidalinsiu – iš tų laikų, jie gaminami iš nenuriebintų geros kokybės produktų, yra tiršti, kaloringi ir labai skanūs – neveltui vadinasi „Kleboniški“. Mano mama krapus ir agurkus skindavo lysvėje prie namo, pačios užaugintus, o kiaušinius ir grietinę pirkdavo turguje...

„Kleboniški“ šaltibarščiai

1 ltr (2 pintos) kefyro arba pasukų

4 jauni burokėliai

4 švieži agurkėliai

4 kietai virti kiaušiniai

1 puodelis grietinės

1 puodelis grietinės

1–2 puodeliai šalto virinto vandens

pluoštas šviežių krapų, susmulkintų

pluoštas svogūnų laiškų (jei mėgstate), susmulkintų druskos pagal skonį

Burokėlius išvirti, atvėsinti, nulupti, sutarkuoti burokine tarka ir suberti į puodą. Agurkėlius nuplauti ir supjaustyti kubeliais – pridėti prie burokų. Nulupti ir supjaustyti kiaušinius ir taip pat suberti į puodą. Supilti kefyra, grietinę, grietinėlę ir gerai išmaišyti. Įberti druskos pagal skonį ir įpilti šalto virinto vandens, tik nereikia praskiesti sriubos per daug – tiršta skanesnė! Pa-

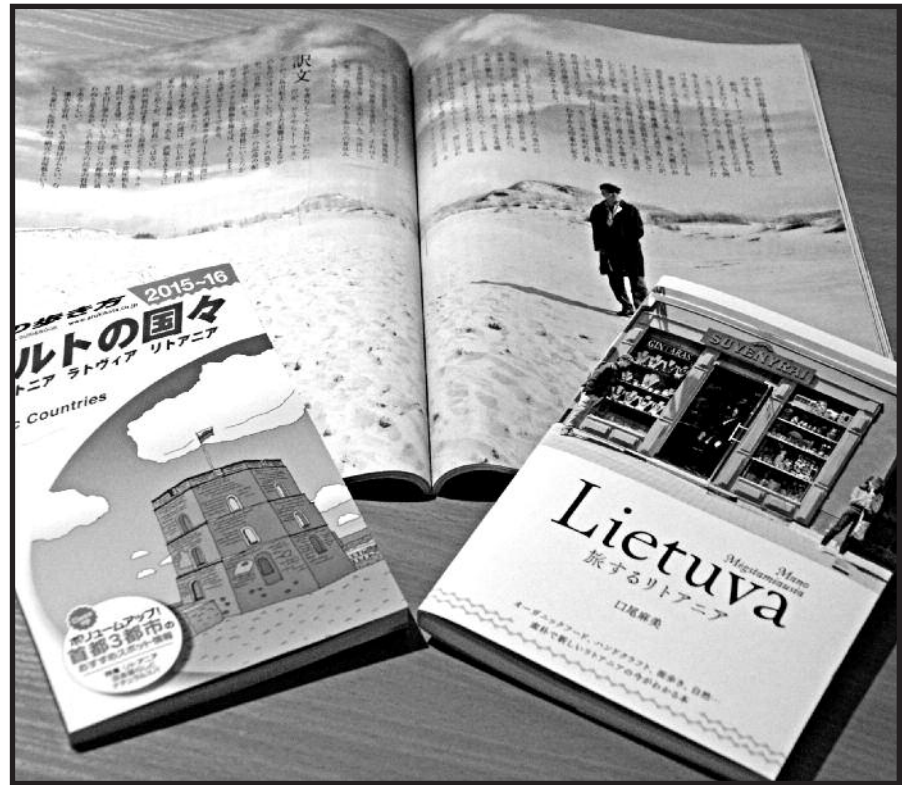
baigoje suberti susmulkintus krapus bei svogūnų laiškus ir bent 1–2 valandas leisti šaltibarščiams pastovėti šaldytuve ar kitoje vėsioje vietoje, kad susijungtų skoniai.

Prieš patiekiant – po tekančiu vandeniu nuplauti nedidelių šviežių bulvyčių ir išvirti jas pasūdytame vandenyje. Išvirtas bulves sudėti į dubenį, pabarstyti jūros druska ir smulkiai supjaustytais krapais. Belieka sėsti prie gražia staltiese užtiesto stalo, ant kurio garuoja bulvės, nuostabi spalva vilioja šaltibarščiai ir džiaugtis prasidėjusia vasara. Skanaus!

Jūsų Indrė

P.S. Net ir pats žinomiausias patiekalas kiekvienuose namuose kitoks. Pasidalinkite savo mėgstamiausiais vasariškais receptais, parašykite, kaip jūs gaminate šaltibarščius, balandėlius, virtinius ar kitus mūsų visų pamėgtus patiekalus. Jūsų laiškų laukiame redakcijos el. arba paprastu paštu (adresai skelbiami 2-ame „Draugo“ psl.).

Turizmo gido japonų kalba viršelyje – Gedimino pilis

Lietuvos ambasada Japonijoje turizmo agentūrų atstovams ir žurnalistams birželio 4–5 dienomis surengė du seminarus apie turizmo Lietuvoje galimybes.

Pirmame renginyje gausiai susirinkusiems svečiams pristatytas naujausias japoniškai kalbantiems turistams skirtas gidas po Baltijos šalis 2015–2016 metams, kurį gegužės mėnesį išleido Japonijos leidykla „Arukikata“. „Lietuva turi daug ką pasiūlyti vis dažniau mūsų šalį lankantiems turistams iš Japonijos. Tad džiugu, kad naujausio leidinio viršelį papuošė Gedimino pilis ir lietuviška trispalvė“, – sakė Lietuvos ambasadorius Japonijoje Egidijus Meilūnas.

Įspūdžiais iš kelionės po Lietuvą dalijosi žurnalistė Yoshie Taniguchi. Ji sakė, kad Lietuva – labai graži šalis, žavinti japonus natūralia gamta, turtingu istorijos ir kultūros paveldu. „Lietuva – moderni šalis, tačiau išlaikiusi savo gilią tradicijas“, – pasakojo Y. Taniguchi.

„Arukikata“ – populiariausias Japonijoje gidas turistams, leidžiamas 50 tūkstančių egzempliorių tiražu. Leidinį padėjo parengti mūsų šalies ambasada

Tokijuje ir Valstybinis turizmo departamentas. Tai jau trečias Lietuvos ambasados ir VTD projektas per pastaruosius metus, pristatantis mūsų šalį Japonijos žmonėms. Praėjusių metų rugsėjį Tokijuje išleista populiari keliautojos ir virtuvės meistrės Asami Kuchio knyga japonų kalba „Mano mėgstamiausia Lietuva“. Šiemet balandžio mėnesį Japonijos avialinijų JAL žurnale „Skywards“ paskelbtas dešimties puslapių straipsnis bei žinomo rašytojo Jiro Asada novelė apie Lietuvą. Žurnalas leidžiamas daugiau kaip 4 milijonų egzempliorių tiražu. Tai – didžiausiu tiražu iki šiol užsienio kalba išspausdintas straipsnis turistams apie lankytinas vietas Lietuvoje.

Balandžio 5 d. Lietuvos ambasados svečiams pristatyta kelionė į Lietuvą gamtos mylėtojams. Japonai keliaus po Lietuvos regioninius parkus ir miškus, plaukios upėmis ir ežerais, stebėdami retus paukščius ir Lietuvos gamtos įvairovę. Japonijos paukščių apsaugos draugijos direktorius Yuzo Murofushi, dalindamasis įspūdžiais iš kelionės po Lietuvą, sakė, kad japonus žavi ne tik Lietuvos gamta, bet ir žmonių nuosirdumas bei svetingumas.

URM info ir nuotr.

Maisto produktų parodoje „FMI Connect 2015“ Čikagoje pristatomi lietuviški gaminiai

Tarptautinėje maisto produktų ir gėrimų parodoje „FMI Connect 2015“, kuri birželio 9–11 dienomis vyksta McCormick Place, Čikagoje, dalyvauja ir keturios Lietuvos įmonės. Lietuvos įmonių informaciniam-reklaminiame stende savo produkciją pristato: UAB „Naujasis Nevėžis“ (pristatoma produkcija – sausi pusryčiai, saldūs bei sūrūs užkandžiai), UAB „Buga LT“ (pristatoma produkcija – padažai, majonezai), UAB „Vikeda“ (pristatoma produkcija – ledai) ir AB „Stumbras“ – (pristatoma produkcija – degtinė, trauktinė, likeris).

Ši tarptautinė paroda iki 2014-ųjų metų vyko kas dveji metai, tačiau nuo pernai metų ji tapo kasmetine paroda ir yra įvardijama kaip viena iš stambiausių ir daugiausiai lankytojų dėmesio sulau-

kianti paroda JAV maisto pramonės sektoriuje, į kurią susirenka gausus būrys mažmeninės ir didmeninės prekybos, maisto pramonės, maitinimo, gamybos, aptarnavimo paslaugų atstovų.

Šiais metais tarptautinėje parodoje „FMI Connect 2015“ dalyvauja daugiau kaip 700 dalyvių. Parodą planuoja aplankyti per 400 mažmenininkų at-

stovų ir daugiau kaip 12 500 profesionalių pirkėjų. Parodoje pristatoma šviežia bei greitai gendanti produkcija, supakuoti maisto produktai, šaldyta produkcija, taip pat organizuojami forumai, vyksta įvairūs šviečiamieji renginiai.

Jungtinių Amerikos Valstijų ekonomika yra didžiausia pasaulyje nuo trečio XX amžiaus dešimtmečio. Šalyje veikia 29,6 mln. smulkių verslų, gyvena 30 proc. visų pasaulio milijonierių, 40 proc. visų milijardierių bei veikia 132 iš 500 pasaulio didžiausių įmonių.

Lietuvos įmonių dalyvavimą parodoje „FMI Connect 2015“ organizavo VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra.

Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūros info

*Žmogus – tik žemės svečias
Ir turi jis sugrižt namo...*

Visų mūsų mylimam

A † A
PRANUI PRANCKEVIČIUI

iškeliavus į Amžinuosius namus, reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai ŽIBUTEI LIETUVNINKAITEI-PRANCKEVIČIENEI, vaikams JUOZUI, EMILIJAI ir ALENAI, sesei IRENAI BARAUSKIENEI ir broliui JONUI VAIČIKONIUI bei jų šeimoms, ŽIBUTĖS mamai ADELEI LIETUVNINKIENEI, broliams GINTARUI su žmona DALIA ir VYTENIUI su žmona ELZYTE bei jų vaikams, kitiems giminėms, artimiesiems ir draugams.

LMA „Dainava”

A † A
LEONUI DAMBRAUSKUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą žmonai ROMAI, dukroms KRISTINAI ir DAIVAI, giminėms ir artimiesiems.

Beverly Shores Lietuvių klubas, Indiana

Romualdas Veitas, gyvenantis **Milton, MA**, kartu su metinės „Draugo” prenumeratos mokesčiu atsiuntė 100 dol. Ačiū, kad mus skaitote, ačiū, kad dosniai remiate mūsų laikraštį.

Vytautas Paulius, gyvenantis **Palm Beach Gardens, FL**, pratęsė metinę „Draugo” prenumeratą ir paaukojo 60 dol. Nuoširdus ačiū, kad remiate lietuvišką spausdintą žodį.

Regina Dapkus, gyvenanti **Osterville, MA**, kartu su metinės „Draugo” prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Esame Jums labai dėkingi už paramą.

Vytautas P. Aukštinaitis, gyvenantis **Orland Park, IL**, pratęsė metinę „Draugo” prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

Aleksandras Špokas, gyvenantis **Broomfield, CO**, paaukojo „Draugo” leidybai 50 dol. ir atsiuntė laiškutį, kuriame didžiuojasi, kad laikraštį skaito nuo 1950 metų. Nuoširdžiai dėkojame ilgaamžiam skaitytojui už paramą.

Genė I. Juodikis, gyvenanti **Chicago Ridge, IL**, kartu su metinės „Draugo” prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už suteiktą finansinę paramą.

Viltis Jatulis, gyvenanti **Woodland Hills, CA**, pratęsė metinę „Draugo” prenumeratą ir paaukojo 55 dol. Nuoširdi padėka už paramą.

Veronica M. Matuzas, gyvenanti **La Grange, IL**, kartu su metinės „Draugo” prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

Stasė Kazlauskas, gyvenanti **Brecksville, OH**, pratęsė metinę „Draugo” prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Padėka už išsaugotą lietuviško žodžio skambėjimą.

A † A
STASĖ VENCLAUSKAITĖ
PURVINIENĖ

Į Amžiną gyvenimą iškeliavo 2015 m. birželio 8 d.
Gimė 1915 m. kovo 9 d. Šiauliuose, Lietuvoje.
Lieka nuliūdusi šeima: dukros Rūta, Laima ir Danutė; anūakai Tauras, Dijana, Žiba, Asta, Aldona, Nika, Kristina ir jų šeimos bei 16 proanūkų.

Atsisveikinimas su a. a. Stase įvyks Lietuvių Evangelikų liuteronų Tėviškės parapijoje, 5129 So. Wolf Rd., Western Springs, IL, birželio 12 d. nuo 9 val. ryto. Pamaldos 11 val. ryto.

Velionė bus palaidota Lietuvių Tautinės kapinėse.

Liūdinti šeima

Lack and Sons FD, tel. 708-430-5700

DVIDEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A † A
ONA DRŪTIENĖ

(1995 m. birželio 5 d.)

ir

DVEJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A † A
ANTANAS DRŪTYS

(2013 m. gegužės 27 d.)

Su gilia meile ir ilgesiu prisimename mūsų taip brangius ir niekuomet nepamirštamus tėvelius bei senelius.

Jau dvidešimt metų praėjo, kai Visagalis Dievas pasišaukė mūsų brangią a. a. Mamą ir Močiutę pas save.

Taip pat suėjo dveji metai, kai mūsų mylimas a. a. Tėtelis ir Senelis iškeliavo Amžinybėn.

Šv. Mišios bus atnašaujamos š. m. birželio 14 d., sekmadienį, 10 val. ryto Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje, Chicago, IL; taip pat Bartninkų ir Šv. Onos (Lazdijų) parapijose Lietuvoje.

Prašome prisiminti juos maldose ir mintyse.

Jūs esate gyvi mūsų širdyse ir mes Jūsų niekad nepamiršime.

Mylinčios dukros:

Joana

Ramutė ir Teresė su šeimomis

www.draugas.org/mirties.html

Jaunimo centro Moterų klubas, Chicago, IL, atsidėkodamas už bendradarbiavimą „Draugui” atsiuntė 25 dol. Nuoširdi padėka už paramą.

Paul C. Mileris, gyvenantis **Omaha, NE**, kartu su metinės „Draugo” prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Jūsų parama padės skleisti lietuvišką žodį išeivijoje.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Birželio 14-ąją, minint Gedulo ir vilties dieną, visus kviečiame dalyvauti šv. Mišiose Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (11 val. r.).** Po Mišių parapijos salėje – minėjimas, dalyvaujant LR generaliniam konsului Čikagoje Marijui Gudynui ir advokatui Povilui Žumbakiui. Cepelinų pietūs.

■ **Birželio 14 d., sekmadienį, po 8:45 val.** ryto šv. Mišių Šv. Antano parapijoje Cicero bus paminėta Gedulo ir vilties diena. Šv. Mišias atnašaus kun. Gediminas Keršys. Po minėjimo kavinėje paskaita-susitikimas su neseniai iš Lietuvos grįžusia poete Egle Juodvalke.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL), birželio 14 d. 10 val. r.** švęsime 11-tąjį eilinį metų sekmadienį, taip pat paminėsime Gedulo ir vilties dieną. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. 15 minučių prieš šv. Mišias sukalbėsime Švč. Jėzaus Širdies litanią. Birželio 21 d. po šv. Mišių visi kviečiami į parapijos salę pietų – paminėsime Tėvo dieną.

■ **Birželio 14 d., sekmadienį, po šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Apreiškimo parapijos**

salėje (259 N 5th Street, Brooklyn, NY 11211) bus prisiminti Lietuvos žmonių birželio mėnesio trėmimai į Sibirą. Planuojama parodyti filmuotą medžiagą iš dr. Audriaus Plioplpio parodos Čikagoje „Viltis ir dvasia“.

■ **Birželio 20 d., šeštadienį, 7 val. v.** kviečiame į Joninių šventę, kuri vyks SLA patalpose ir kiemelyje (307 West 30 Street, NYC 10001). Šventėje dalyvaus svečiai iš Lietuvos – etnologas Vilius Marma ir birbynininkas Gintaras Vilčiauskas. Šventės metu prisiminsime Joninių tradicijas, dainuosime liaudies dainas, gėrėsime svečių atliekama autentiška lietuviška muzika, o etnologas Vilius Marma pamokys juostų rišimo meno. Kviečiame dėvėti vainikus, gintarinius vėrinčius, juosteles ar ką nors kito jums mielo lietuviško bei atsinešti lietuviškų užkandžių. Šventės metu galėsite atsigavinti alumi, kuriuo prekiaus šventės organizatoriai.

■ **Birželio 21 d., sekmadienį, po šv. Mišių Apreiškimo parapijos salėje (259 N 5th Street, Brooklyn, NY 11211) bus minima Tėvo diena.** Trumpą programą atliks svečiai iš Lietuvos – Vilius Marma ir Gintaras Vilčiauskas.

Siūlo sumažinti rankinio bagažo dydį

Tarptautinė oro transporto asociacija (IATA) pasiūlė apriboti rankinio bagažo, įsinešamo į lėktuvų salonus, dydį, pranešama oficialiajame IATA tinklapyje. Kelios didžiosios tarptautinės oro linijos jau išreiškė norą prisijungti prie šios iniciatyvos.

Pagal naujas taisykles, maksimalus rankinio bagažo dydis sudarytų 55x35x20 cm. Pastebima, kad šie pokyčiai būtų taikomi orlaiviams, kurių vietų skaičius viršija 120. Standartus bendromis pastangomis parengė IATA narės

aviacijos bendrovės ir lėktuvų gamintojai, siekdami kiek įmanoma efektyviau panaudoti erdvę orlaivių salonuose.

Pasak vyriausiojo IATA viceprezidento Tom Windmuller, tokios priemonės leistų įvesti tvarką paskirstant rankinį bagažą lėktuvuose. „Susiklosčiusi situacija (susijusi su rankiniu bagažu) gali būti nemaloni keleiviams. Parengtos normos padėtų išlyginti prieštaravimus ir pagerintų aptarnavimą“, – pastebėjo T. Windmuller.

IATA patikslina, kad kelios lagaminų ir kelioninių rankinių gamintojos jau sukūrė prekių, atitinkančių naujus standartus. Tiki masi, kad parduotuvių lentynose jos atsiras dar šiais metais.

Pastebima, kad IATA iniciatyva yra rekomendacinio pobūdžio. Kaip rašo žiniasklaida, naujas taisykles artimiausiu metu pasirengusios įvesti tokios bendrovės kaip „Azul“, „Lufthansa“, „Emirates Airlines“, „Avianca“, „Qatar Airways“, „Cathay Pacific“, „China Eastern“, „China Southern“ ir „Caribbean Airlines“.

Šiuo metu IATA priklauso per 260 pasaulio aviacijos bendrovių.

ELTA

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

DRAUGAS • 773-585-9500

Namams pirkti paskolas
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Būti ar nebūti filmui apie Sausio 13-ąją

LAST STAND

The new film about Sausio 13ta by Vincas Sruoginis of The Invisible Front. Please support us on Kickstarter.

Rež. Vincas Sruoginis kuria filmą apie Sausio 13-ąją – „Last Stand“. Jau paskutinės dienos, kai šį projektą galite paremti per „Kickstarter“. Nesurinkus užsibrėžtos sumos, parama filmo kūrėjų nepasieks ir sugrįš kiekvienam prisidėjusiam.

Prašome padėti pasiekti užsibrėžtą tikslą, kad būtų įgyvendintas filmo projektas. Tai galite padaryti čia: <http://kck.st/1eM9g6s>

Dėkojame visiems, prisidėjusiems prie „Last Stand“ įgyvendinimo, ačiū už jūsų pasitikėjimą! Labai prašome ir toliau skleisti šią žinią.

Filmo „Last Stand“ kūrėjų komanda

Atnaujinta paroda apie DP

Parodos kuratorė Irena Brokas Chambers ir muziejaus prezidentas Stanley Balzekas, Jr. Karilės Vaitkutės nuotr.

2014 metų rugpjūtį Balzeko lietuvių kultūros muziejus atidarė parodą „No Home To Go To: The Story of Baltic Displaced Persons, 1944–1952“, pasakojančią apie žmones, pasitraukusius po Antrojo pasaulinio karo iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos į Vakarų. Paroda susilaukė daug dėmesio ne tik Jungtinėse Amerikos Valstijose, bet ir Lietuvoje. Daugelį paroda paskatino atsiųsti muziejui savo šeimų dokumentų, nuotraukų, spaudos leidinių ir kitokios medžiagos apie pasitraukimą po Antrojo pasaulinio karo ir gyvenimą DP stovyklose Vokietijoje. Balzeko lietuvių kultūros muziejus nusprendė parodą atnaujinti papildydamas naujai gauta medžiaga. Šia proga kreipiamės į visuomenę prašydami ir toliau dovanoti muziejui savo asmeninių dokumentų, nuotraukų, namų apyvokos daiktų, taip pat atsiminimų, šeimos istorijų, kurios atspindėtų DP patirtį. Šią medžiagą galėtume panaudoti parodoje ir laikyti muziejaus fonduose ateities moksliniam tyrimams.

Norintieji dovanoti muziejui savo šeimos memorabiliją, turėtų pristatyti ją iki šių metų rugpjūčio 1 dienos. Prašome kreiptis į Ritą Janz arba Karilę Vaitkutę telefonu 773-582-6500 arba elektroniniu paštu info@balzekasmuseum.org. Medžiagą galite siųsti muziejaus adresu: DP Project, Balzekas Museum of Lithuanian Culture, 6500 S. Pulaski Rd. Chicago, IL 60629.

Balzeko muziejaus info